

Hmeljar

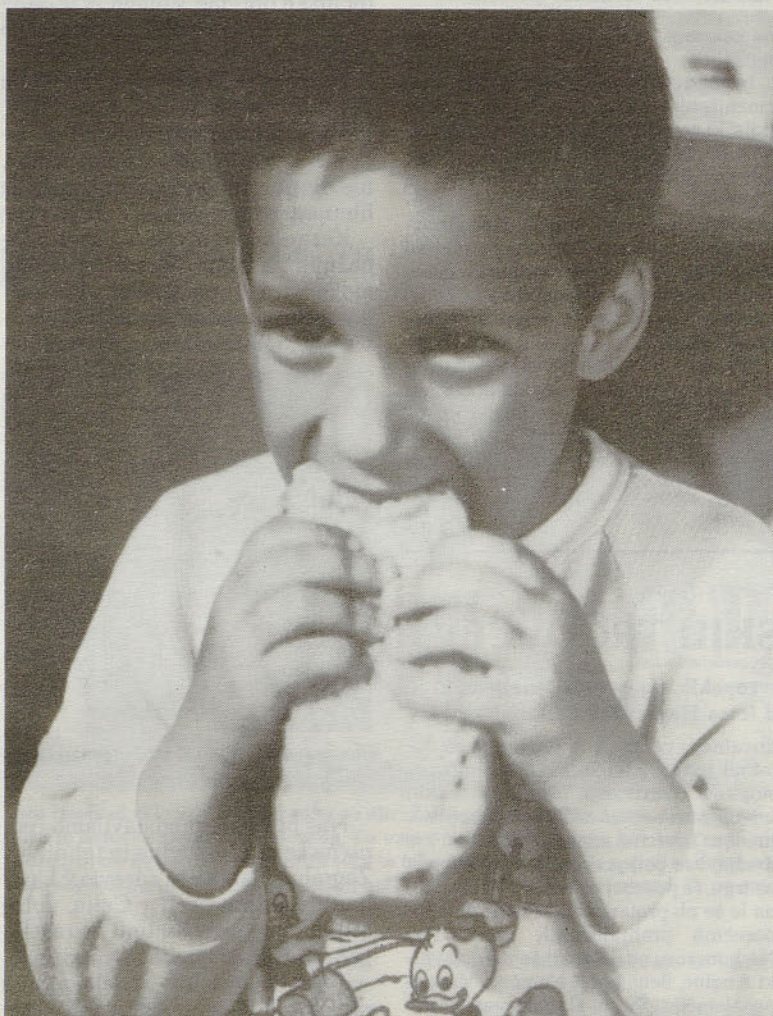
Leto LIX
JUNIJ 1989

6

HMELJAR PO MERI ČLANIC

Ne bo lahko narediti takšnega Hmeljarja, ki bo po meri vseh Hmezadovih članic, tudi tistih, od katerih je zaradi oddaljenosti težje pripraviti kakšen prispevek. S trdim delom in voljo pa se da marsikaj narediti. Naše glasilo bo postalo takšno, da ga bodo prelistavali vsi: od delavcev do najodgovornejših v Hmezadu. Torej naj bi v njem vsak našel kaj zase. Hmeljar naj bi postal v prvi vrsti informativno in pripagandno sredstvo celotnega Hmezada. Ob tem pa seveda ne bo manjkalo tudi kritičnega pisanja in reportaž. Načrtov in idej ne manjka, predvsem pa si želim, da bi delavci dobivali glasilo na dom. Za začetek pa vabim prav vse k sodelovanju, pišite in pokličite in ne bo vam žal. Vesela bom, če boste kaj napisali in če ne nas, vsaj pokličite in nam pripovedujte o svojih uspehih in težavah. Z veseljem vas bom obiskala, če le ne bo višje sile. Ob vsem tem pa nikanar ne pozabite, da bo Hmeljar po vaši meri le, če boste sodelovali pri njegovem ustvarjanju.

Marjana Natek

Ne preveč črnega in ne preveč belega kruha nimamo v Hmezadu. Ne gre nam posebej slabo, dobro pa tudi ne. Saj res, mnenja o vrsti kruha so deljena. Toda še vedno velja, da je bel kruh simbol blagostanja in potrudimo se, da ga bomo imeli čimveč.

KAKŠEN HMEZAD HOČEMO IMETI?

Kakšen Hmezad hočemo, kako vidite vlogo svoje organizacije v njem, kakšen in kako bo Hmezad organiziran v prihodnosti? Vsa ta vprašanja smo zastavili vsem vodilnim in jih poprosili, naj svoje zamisli prelijejo še na papir. Z obširnimi prispevki smo hoteli pristaviti svoj lonček pri oblikovanju takšnega sistema, ki bo sposoben dobro poslovati v novih tržnih razmerah.

Soočanje mnenj je verjetno najkrajša pot do umnih rešitev, smo pričani in z njimi smo hoteli seznaniti vse delavce in kmete v našem Hmezadu. Za akcijo smo porabili veliko časa in telefonskih impulzov, uspeh pa je le boren. Odzvali so se le direktorji Jate, Celjskih mesnin, Tajfuna, Celeie, Hrama in podpredsednik poslovnega odbora Hmezada. Ostali so obljubo, da nam bodo sami napisali, pač požrli in raje modro molčijo. Izgleda, da so redki, ki vedo in si upajo javno povedati, kakšen naj bi bil Hmezad. Zopet čakajo na predloge »od zgoraj«, in kakor je že v navadi, potem ne bodo več modro molčali. Kritizirati delo drugih je namreč silno enostavno.

Z razgrinjanjem mnenj o bodočem Hmezadu bomo nadaljevali še v prihodnji številki Hmeljarja in poleg direktorjev vabimo k sodelovanju prav vse. Korajža velja. (Stran 3.)

Urednica

AKTUALNO

Temelj naložbe je dober investicijski program

Kakovosten premik v Hmezadu smo dosegli s sprejetjem enotne metodologije sistema investiranja. V dosedanjih postopkih je bilo namreč vrsta pomanjkljivosti in članice so porabile še največ časa za pokrivanje finančne konstrukcije, kar pa še ne bi smel biti zadosten razlog za naložbo. Njen temelj mora biti dober program, torej tisti dokumenti, ki obravnavajo ekonomiko in organizacijo načrtovanih naložb. Zato zanje ne bi smelo primanjkovati časa in denarja, saj je najdražji tisti, ki je zamrznjen v beton in tako ne daje nikakršne koristi. Velikokrat bi bilo gospodarnejše počakati oziroma obračati denar in med tem časom narediti ustrezne programe.

S skupno metodologijo bodo te pomanjkljivosti odpravljene, saj le-ta zajema planiranje, izdelavo, ocenjevanje, sprejemanje in spremljanje investicij. Predvidene naložbe se bodo točkovale po kriterijih ekonomske, razvojne uspešnosti ter ne nazadnje glede na povezovanje Hmezada kot sistema. Pri tem postopku lahko dobi naložba največ 200 točk in najmanj 50, če pa bo ocenjena manj, bo investitor prevzel breme odgovornosti na svoja pleča in na finančno podporo interne banke ne bo mogel računati. Interna banka bo imela pri skupni investicijski politiki pomembno vlogo in bo sodelovala že pri sami pripravi planov naložb, in kar je še pomembnejše: investicijsko dokumentacijo bo tudi ocenjevala. Aktivno vlogo bosta imela še odbor za razvoj in investicije Hmezada in strokovne službe, ki bodo pripravljale usmeritve in izhodišča za pravo plana investicij in nudile strokovno pomoč pri pripravi naložb.

m. n.

IZ VSEBINE:

Str. 2 – »Zelena dolina tokrat zlata«

Str. 6 – Slabemu kmetu nihče ne bo dal denarja za pokrivanje izgube

Str. 8 – Kakšni so medčloveški odnosi?

Hmeljarji zahtevajo zaščito svoje proizvodnje

Vsak kupec jugoslovanskega hmelja zahteva ustrezne dokaze, da je bil le ta proizveden v skladu s pravili največjih proizvajalk hmelja, torej je bil zaščiten z manj škodljivimi sredstvi, oziroma zaščiten po takoimenovanih ameriških standardih. Jugoslavija pa večkrat uvaža to pivovarsko surovino sumljive kakovosti, oziroma kakovosti in ustreznosti teh standardov nihče ne kontrolira. Zato so slovenski hmeljarji protestirali pri Skupnosti pivovarjev v Beogradu in zahtevali zaščito domačega hmelja tako, da bo uvožen hmelj enako neškodljiv kot domač. O teh problemih so med drugim spregovorili tudi na skupščini Poslovne skupnosti za hmeljarstvo Slovenije, ki je bila v drugi polovici maja v Žalcu. Poročilo objavljamo na 5. strani.

CELEIA PRED IZDELAVO PROJEKTA: PLANIRANJE PROIZVODNJE

Težnja projekta planiranje proizvodnje je želja po čimvečji celovitosti posameznih poslovnih funkcij oziroma oddelkov. Klasičen problem v proizvodnih organizacijah je tradicionalna ločenost, na primer proizvodnje in računovodstva, ki se odraža v dveh ločenih oddelkih, v dveh različnih miselnostih in pomanjkanju medsebojne komunikacije in čeprav oba spremljata pravzaprav isto aktivnost, med sabo ne moreta komunicirati. Vzrok je lahko uporaba različnih računalnikov in različnih formatov podatkov.

Podoben primer je pomanjkanje komunikacij med marketingom in proizvodnjo. Zaradi nepovezanosti se pogosto dogaja, da marketing sprejema naročila, za katera nihče ne ve, ali bodo lahko izpolnjena ali ne. Projekt planiranja proizvodnje bi moral izločiti tovrstne probleme. Glede na to, da v takem sistemu vse poslovne funkcije uporabljajo isto bazo podatkov, lahko računovodstvo sproti in natančno spremlja stroške proizvodnje, le-ta pa takoj dobi povratno informacijo o svoji uspešnosti, in marketing lahko natančno napove datum dobave ter ceno proizvodov.

Treba je opozoriti, da v podjetju, kjer posamezni oddelki med seboj s težavo komunicirajo in usklajujejo svoje delovanje, še tako izdelan projekt ne bo prinesel bistvenih sprememb. Zato so potrebni najprej premiki v miselnosti in morda celo organizacijske spremembe,

za katere pa na žalost ni enostavnega recepta.

Namen takšnega projekta je tudi zmanjšanje vsakovrstnega repromateriala, ki ne prinaša dobička. Druga možnost je trenutno preverjanje proizvodnih zmogljivosti, sistem mora v nekaj trenutkih preveriti, ali je mogoče sprejeti neko naročilo, upoštevajoč proizvodne zmogljivosti. Istočasno se lahko izračunajo stroški proizvodnje, za naročilo se postavi primerna cena in če se naročilo sprejme, se spremeni tudi plan proizvodnje.

Vsi moduli naj bi bili zastavljeni tako, da bo v vsakem času mogoče dobiti natančno informacijo o dogajanjih v proizvodnem procesu, razpoložljivih zmogljivostih in poizvedovati o vsakršnih zadevah.

Tatjana Golič

35. KONGRES ZDRUŽENJA EVROPSKIH TRGOVCEV

Gostitelj 35. kongresa Zdrženja evropskih trgovcev s hmeljem, ki je bil zadnje dni aprila v Portorožu, je bil letos Hmezadov Export-import.

Poleg formalnih zadev so udeleženci namenili največ pozornosti zaščiti hmelja v okviru predpisanih standardov, ki jih še dopuščajo ZDA kot največji kavec evropskega hmelja. Rezultati zaščite pri letniku 1988 so bili dokaj ugodni, pri letošnjem pridelku pa bo potrebno tej problematiki s pridelovalci hmelja nameniti kar največjo pozornost. Nemški hmeljarji so lani strogo spoštovali najnovije predpise, za nas, ki večino hmelja prodamo na to območje, pa prav tako ni druge možnosti.

Še posebej zanimiv je bil referat strokovnjaka iz zahodno nemškega razis-

kovalnega centra iz Kühla, ki se je dotaknil tudi predvidenih zaostrenih postopkov odkrivanja ostankov težkih kovin, nitratov in ostankov škropiv v hmelju. Tovrstne analize so namreč vse dražje, vse bolj podrobne in prisotnost na trgu, še posebej po letu 1992, bo možna le še ob proizvodnji zdravih in neoporečnih prehrabnih proizvodov. Na kongresu so delovali še predstavniki Anglije, Belgije, ZR Nemčije, Vzhodne Nemčije, Švice, Čehoslovaške, Poljske, Sovjetske zveze in Jugoslavije.

Andrej Natek

»ZELENA DOLINA« tokrat tudi zlata

V okviru zagrebškega in novosadskega sejma je potekalo tudi ocenjevanje živilskih proizvodov. Na tem ocenjevanju smo sodelovali tudi mi iz Celeie, s svojimi medenimi proizvodi in sokovi iz programa »Zelena dolina«.

Ocenjevani so bili izdelki, vzeti iz trgovskih polic, iz proizvodnje in skladiščnih prostorov. Poleg velikega uspeha na zagrebškem ocenjevanju so naši izdelki doživeli poseben uspeh na novosadskem. Dobili smo štiri zlate medalje za kolekcijo medenih preparatov, gelee royale, super dvojni, super s propolisom, super, mite in forte, za kolekcijo medov, za izvir-

nost in lepoto embalaže in za MAMI medeno mlečno kremo.

Končni rezultat takšne žetve medalj pa je veliki kristalni globus, ki je največje priznanje na jugoslovanskem tržišču za določeno vrsto proizvoda. V sedemnajstih letih, odkar poteka ocenjevanje, so tako visoko priznanje dobili le še trije proizvajalci mednih izdelkov. Naš cilj bo še naprej izdelovati in nuditi tržišču takšne izdelke, da bomo lahko branili naslov šampiona kakovosti. Irena Štimac

Medicinska oprema v TOK Megi

Hmezad Agrina – Temeljna organizacija kooperantov Mega Žalec vključuje v svojo dejavnost tudi program proizvodnje medicinske opreme.

Ta proizvodnja se je v letih obstoja Mege že močno utrdila. Dobro sodelujemo z inovatorjem medicinske opreme Vilijem POZNIK-OM iz Celja in našo kooperantko Nušo POZNIK.

Naši kupci, ki so v glavnem zdravstvene ustanove, zdravilišča, medicinski inštituti, domovi za ostarele in tudi individualni kupci, nas že poznajo kot solidne in kvalitetne proizvajalce.

Ker pa imajo ravno ti kupci v današnjih kriznih časih omejeno možnost nakupa medicinskih pripomočkov zaradi finančnih problemov, je plasma zelo otežen.

Elmag prodajajo tudi v blagovnici Agrine

Naš program predstavljamo redno na sejmju Medicina in tehnika v Zagrebu, Narava in zdravje v Ljubljani in Sejmu obrti v Celju, poleg tega pa smo prisotni tudi na razstavah ob simpozijih zdravnikov.

Tako smo letos sodelovali na razstavi v Hotelu Radin v Radencih, kjer se je zbralo 250 fizioterapevtov iz vse Slovenije na dvodnevno posvetovanje. Razstavljali smo tudi v zdravilišču Rogaška Slatina, na ortopedsko-traumatoloških dnevih Jugoslavije, ki so se jih udeležili ortopedi in traumatologi iz Jugoslavije in tujine.

Zanimanje na našem tržišču je zelo veliko, za nakup opreme pa se že pojavljajo interesi iz tujine.

Iz programa medicinske opreme vam predstavljamo naslednje medicinske aparate:

Antidecubitus sistem MK – 75 je medicinski pripomoček za bolnike v postoperativni in intenzivni negi, pri nezavestnih in komatoznih bolnikih, skratka pri bolnikih, ki so zaradi narave bolezni vezani na daljše ležanje v postelji. Namenjen je preprečevanju in zdravljenju preležanin.

Terapik MK – 75 HS je elektronska opornica za pasivno razgibavanje noge v kolenu, kolku in stopalu po zlomih ali hujših poškodbah kosti in mišic.

Terapik MK – 75 R je elektronska opornica za pasivno razgibavanje

roke. Uporablja se za razgibavanje roke v komolcu in zapestju po raznih zlomih in poškodbah kosti ali mišic na roki.

Velika prednost teh dveh aparatov je v tem, da v akutni fazi – takoj po operaciji, ko so bolečine najhujše, giba najbolj omejeni, za uspeh terapije pa najbolj potrebni, uspešno razgibavati sklepe na praktično neboleč način.

UFO – naslonjač je usnjen naslonjač posebne izvedbe z vgrajenimi štirimi vrstami terapije (masaža, vibroterapija, elektromagnetna terapija in glasbena terapija). Terapije se med seboj dopolnjujejo, zato ga zdravstvo uvršča med visokokvalitetne medicinske aparate.

Z različnimi kombinacijami vibracij in masažo ob glasbi ter elektromagnetnih valovanjih omogoča UFO naslonjač olajšati bolečine, spustiti otrple mišice in okorele sklepe, vpliva relaksacijsko na vse prepogoste živčne napetosti (stresi) in utrujenosti, ki sta posledici hitrega tempa življenja.

Elmag MK – 75/16 je elektrobiološki stimulator, ki proizvaja pulzirajoče nizkofrekvenčno magnetno polje – frekvence od 2–24 Hz. Aparat je namenjen za individualno uporabo.

Lajša in preprečuje bolečine raznih izvorov, revmatska obolenja, uravnava krvni pretok, zdravi razna vnetja, povečuje odpornost organizma, pomaga pri vrtoglavici, depresijah, nespečnosti in še pri vrsti drugih vsakdanjih obolenjih in nevšečnosti.

Uporablamo ga tako, da si na elmagu nastavimo željeno frekvenco in ga namestimo v neposredno bližino bolečine.

Ljubo Gosak

Koliko jih je prišlo zjutraj na delo, koliko je odsotnih – ima stalež, dopust ali so na službeni poti, koliko ur so bili v službi? Na vsa ta vprašanja odgovori računalnik, ki so ga v Exportu nabavili za registriranje delovnega časa. Tako si zaposleni registrirajo svoj prihod na delo s kodno kartico.

Gradivo za prispevek: Kakšen Hmezad hočemo imeti, je zbrala in uredila Marjana Natek.

KAKŠEN HMEZAD HOČEMO IMETI?

Na zastavljeno vprašanje, kakšen naj bi bil Hmezad v bodoče, so takole odgovorili:

USTANOVITI BI MORALI POSLOVNO BANKO

Vlado Jurančič, direktor Celjskih mesnin:

Vsekakor bi morali znati bolj izkoristiti potenciale, ki jih ima Hmezad kot celota. Dohodek se preveč prerazporeja znotraj sistema. Nove zakonodaje še nisem preštudiral, sicer pa se tako obetajo precejšnje spremembe in niti nisem preveč razmišljal, kakšen naj bi bil Hmezad v bodoče. Kupna moč je vse slabša in s tem tudi naša prodaja, tako da nam tovrstni naporji jemljejo čas in energijo, da bi razmišljali o tem, kako se bomo organizirali.

Menim, da bi morali pri razpravah o bodoči organiziranosti nehati govoriti in si pripovedovati, kaj vse se ne da. Smiselno bi bilo organizirati poslovno banko, predpogoj za to pa je seveda dosledno izvajanje politike obrestnih mer. Hranilne vloge bi morali obrestovati po velikem R in niti pare manj. Razlog za to je neodvisnost poslovnega sistema, o kateri sedaj ne moremo govoriti, kajti, če nekdo podjetje financira, bo postavljali tudi pogoje. V sedanjem sistemu financiranja se denar razporeja tja in tistemu, ki mu gre slabo. Nujno bi morali več narediti za skupen tržni nastop in nosilci te akcije naj bi bilo vodstvo Hmezada in njegovih članic. Predvsem bi morali organizirati tiste komercialne funkcije, ki bi pomenile ureditev razmerij s sorodnimi sistemi, ki imajo v rokah največji delež maloprodaje. Šele tako bi lahko začeli razmišljati o novozaposlenih za to področje, sedaj pa samo razmišljamo, katere službe bi ustanovili. Dokler pa se bo vsak posamezno pogajal z velikimi kupci, bomo kot celota prav gotovo izgubljali. V sklopu komercialne funkcije je potrebno organizirati sodobno marketinško službo in več kot bo zaposlenih, večji mora biti dohodek. Sedaj so te oblike precej zamegljene in financiranje skupnih služb bi moralo temeljiti na ustvarjenem dohodku za članice.

ZADRUGA, KJER BO VSAK ČLAN IMEL SVOJ DELEŽ

Zlatko Hohnjec, direktor Hrama Šmarje:

»O reorganizaciji v naši delovni organizaciji še nismo razmišljali in tudi ne bomo ničesar spreminjali tako dolgo, dokler ne bo znan zakon o združništvu. Šele ta bo osnova za našo reorganizacijo, kajti doslej smo prevečkrat menjavali table, vsebina pa je ostajala ista. Želimo si zadrugo, kjer bo vsak član imel svoj delež, biti mora delničar.

Menim, da zadruga brez predelovalne industrije ne bomo imele perspektive. Razmišljati bo treba

tudi o vrnitvi zadružne lastnine, o ustanavljanju mešanih podjetij. Za to pa bodo morali biti tudi kmetje, njihovo članstvo TOK-a bo treba podkrepiti z lastniškim deležem. Toda kmetje gledajo na vse to z veliko mero nezaupanja. Tolikokrat smo jih žejne prepeljali čez vodo, da je to njihovo nezaupanje razumljivo. Kmetje morajo spoznati, da zadruga ne prenaša le zahteve politike, temveč da bo zadruga ustanova, ki skrbi za svoje članstvo.«

Irena Baša

POLEG ORGANIZACIJE SPREMENITI TUDI SISTEM VREDNOT

Dane Rinc, podpredsednik PO Hmezad

Vprašanje, kako vidim bodoči Hmezad, je zame nekoliko prehitro zastavljeno, ker še premalo poznam razvojne

njih letih za 15 do 20 odstotkov – povečanje deleža v izvozu hrane na konvertibilna tržišča za 50 odstotkov, povečanje izvoza zdravnih zelišč in gozdnih sadežev za 50 odstotkov in proizvodnja biološko zdravih prehrabnih izdelkov, ki ustrezajo standardom v EGS.

Za doseganje teh in drugih ciljev je potrebno imeti sposobne kadre – od delavcev v kmetijski in drugih panogah proizvodnje, do prvovrstnih podjetnikov v bodočih podjetjih, ki bodo nastala iz dosedanjih DO. Vodstvo Hmezada mora predložiti novo poslovno filozofijo in sistem vrednot, ki naj bi bile najvišji prostovoljno sprejet moralni zakon. Veljalo bi sprejeti naslednja načela:

1. V kakovosti naših proizvodov moramo biti na domačem tržišču prvi, na svetovnem pa med prvimi.

2. Naši izdelki so namenjeni zdravju človeka, ker so zdravi in ker nam je prva skrb človek kot kupec naših proizvodov.

Kot vrednote, ki naj bi jih spoštovali vsi Hmezadovci, pa predlagam zlasti naslednje:

Sozd Hmezad ni le upravna zgradba na ulici Žalskega tabora 1, v Žalcu, kjer ima prostore le delovna skupnost Hmezada. To vam pripovedujem zato, ker tako radi govorimo: grem na sozd, to bo naredil sozd in tako naprej. Sozd je le pojem za določeno vrsto organiziranosti, ki pa mora imeti tudi ime – v tem primeru Hmezad. To pa smo vsi zaposleni v Hmezadovih članicah.

programe in strateške cilje članic, ki jih te želijo doseči v prihodnjem obdobju. Analiz razvojnih programov in možnosti za njihovo uresničitev še nimamo. To pa je nujno, če želimo najprej revidirati razvojni program sedanjega Hmezada zaradi prilagoditve podjetniški usmeritvi razvoja. Delavski svet je konec aprila sprejel pobudo, naj se začne aktivnosti za spremembo samoupravne organiziranosti, ki jih je prinesel zakon o podjetjih. Sedaj so začeli teči roki po posebnem programu. Normalno je, da se izdelajo najprej analize, da ugotovimo, kje smo v razvoju, s kakšnimi potenciali razpolagamo, na katerih področjih oziroma s katerimi proizvodi lahko dosegamo prednost pred konkurenco. Šele na osnovi take analize je možno z večjo strokovno natančnostjo in z realno ovrednotenim izhodiščem postaviti nove ali dopolniti sprejete dolgoročne cilje na strateški ravni, oblikovati primerno poslovno filozofijo, sistem vrednot delavcev, pristopiti h konkretni izdelavi projektov za doseganje postavljenih strateških ciljev.

Bodoči Hmezad mora biti podjetje, ne glede na obliko notranje organiziranosti in način ustanovitve (sestavljeno po sporazumu članic, združeno – po pogodbi. Kot vsako podjetje mora imeti svoje strateške cilje, razvojni program, ustrezne kadre in premoženje za uresničevanje ciljev. Strateški cilji so: povečanje tržnega deleža kakovostnih sort hmelja na zahodnih tržiščih – v prihod-

1. Samo znanje in opiranje na lastne sile sta jamstvo uspeha.

2. Dobri medsebojni odnosi so pogoj za ustvarjalno delo in doseganje večjih učinkov.

3. Iz krize lahko pridemo v hitrejši tempo razvoja samo s trdim delom.

4. Samo kakovostni izdelki in storitve lahko prinašajo več dobička na trgu in svetlejšo prihodnost.

5. Hmezad smo mi. Če smo složni in če spoštujemo skupaj postavljene cilje, poslovno filozofijo in vrednote, lahko hitreje povečujemo rast in gospodarsko moč Hmezada.

Ko bomo imeli sprejete razvojne programe, na podlagi katerih bomo vedeli, kaj bomo proizvajali, da bi dosegli optimalni dobiček, bomo oblikovali tudi temu primerno organizacijsko strukturo Hmezada.

Po mojih dosedanjih spoznanjih bi bila namesto SOZD zaradi velike raznolikosti članic, najbolj primerna oblika združenega družbenega podjetja na delnice, ki bi bilo projektno vodeno.

Gornja razmišljanja so samo moja, osebna, za katera se bom zavzemal pri svojem delu.

Dane Rinc

ZA SKUPNO FINANČNO FUNKCIJO

Branko Gorečan, direktor, Tajfun, Planina pri Sevnici:

Tajfun se bo skladno z novo zakonodajo organiziral kot samostojno podjet-

je, ker imamo razvite vse ustrezne poslovne funkcije. Po mojih predvidevanjih se bo Hmezad organiziral kot združeno podjetje in se bomo pridružili v finančni funkciji, ki se je že doslej izkazala kot učinkovita.

Ostale funkcije bomo samostojno razvijali in Tajfun ne potrebuje skupne komercialne, ki pa bi bila dobra za določene dejavnosti. Področje naše prodaje je tako posebno, da moramo tržišče sami obvladovati. V prihodnje bo potrebno urediti sistem financiranja in računski morali temeljiti na dejansko opravljeni storitvi. Poprečno odmerjeni zneski so previsoki in plačevanje imena je smiselno, če ga firma tudi ima.

Andrej Sotelšek, direktor Jate, Ljubljana:

Sedanja organiziranost je dokazala prednosti pri usklajevanju skupnega nastopa pri reševanju izgubašev in zbiranju sredstev za pokrivanje izgube. To se je potrdilo v primeru mlekarne Celeia in tudi Jate pred nekaj leti. Vsekakor je to premalo za ekspanzivno politiko, saj bi moral biti Hmezad takšen, da izgub ne bi bilo. Na ravni delovne skupnosti naj bi bilo učinkovito usklajevanje proizvodnje, komercialne in razvoja. O tem sem govoril že nešteto krat, preden je zakon o podjetjih zagledal luč sveta. Vse to delo bi moralo biti opravljeno s petnajstimi zaposlenimi. Plačevanje sodovske režije bi morali zaračunavati z več merili. Poleg pavšalnega plačevanja, ki pač mora biti, se bo moralo učinkoviteje uveljaviti še tisto po deležih. Na primer, kar se dela za Jato, se ne dela za Mlekarno in obratno. Prepričan sem, da bi morali imeti od pavšalnih stroškov za režijo na tržišču velike koristi. Če bi se Hmezad tam pojavljal kot močan partner, ne bi bilo škoda denarja. Veliko govorimo in premalo naredimo na komercialnem področju, kjer se vsak posebej pogaja z velikimi gospodarskimi sistemi.

RECEPT JE V EKONOMSKI TEORIJ

Andrej Čulk, direktor Mlekarne Celeia

Kljub temu da v diskusijah vsi vemo, kakšen naj bi bil Hmezad po uveljavitvi novih sistemskih zakonov, si po moje na to vprašanje ne moremo odgovoriti, dokler si ne pomagamo z ekonomsko teorijo. Zakon o podjetjih v veliki meri uveljavlja tržni koncept v našem gospodarstvu, kar pomeni, da podjetje usmerja vsa prizadevanja v zadovoljitev svojih kupecev in s tem služi profit. Pri proučevanju tržnega dogajanja zasledimo predvsem dva tipa tržnega gospodarstva, prvi tip proste oziroma popolne konkurence, in drugi: tip nepopolne oziroma monopolistične konkurence. Tudi pri nas postajajo glavni cilji podjetij rast, dobri profiti in črvt konkurenčni položaj. Združeno ali sestavljeno podjetje bo opravičilo svoj obstoj, če bo podjetjem, ki ga sestavljajo, olajšalo doseči zgoraj navedene cilje. Za to se bo moralo usmeriti v: strateško planiranje in oceno najboljših razvojnih programov, realizaciji programov na osnovi združenega kapitala, komercialno dejavnost, iskanje najboljših kadrov, skupni nastop pred družbeno politično skupnostjo, s posredovanjem določenih znanj, ki so smotrnejše organizirana na ravni skupnega ali združenega podjetja za več podjetij skupaj.

Obnova črede plemenskih krav

Premiranje prvesnic v A in AP kontroli v združni rejji na območju KZ »Savinjska dolina« Žalec

S predstavnikom Zavoda za živinorejo in veterinarstvo v Celju smo v mesecu aprilu opravili ocenjevanje – premiranje krav prvesnic. Ocenjevanje smo opravili po programu ukrepov pospeševanja družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane v letu 1989 – govedoreja. Namen ukrepa je spodbujanje zamenjave plemenskih krav.

Pogoji za pridobitev premije so:

- koristnik sredstev – rejec mora imeti osnovno čredo plemenskih krav v A ali AP kontroli,
- obvezati se mora, da bo plemensko kravo – prvesnico po pozitivni oceni vključil v proizvodnjo in redil najmanj 5 let,
- za ocenjeno kravo prvesnico mora biti znana proizvodnja za 100 dni po telitvi,
- ocenjena krava – prvesnica mora biti ob telitvi mlajša od 36 mesecev,

– za kravo – prvesnico mora biti znano poreklo: mora biti potomka krave iz A ali AP kontrole in znan oče,

– krava – prvesnica mora dobiti od komisije pozitivne ocene glede primerčnosti za rejo v skladu z merili za oceno po selekcijskem programu za posamezno pasmo.

Rejski cilji za posamezne pasme so naslednji:

Pri lisasti in rjavi pasmi želimo kombinirano proizvodnjo, pri prvi s poudarkom na mesu in drugi s poudarkom na mleku. Rejo kombiniranih pasem priporočamo vsem, ki pitajo govedo (lastna teleta). Črno bela pasma je namenjena za proizvodnjo mleka, zato jo priporočamo samo za tiste reje, ki so usmerjene v to proizvodnjo in jo strokovno obvladajo. Poleg vseh ostalih pozitivnih ocen mora odlična krava – prvesnica imeti:

	mera	lisasta	rjava	črna bela
višina vihra	cm	130–136	130–136	132–138
obseg prsi	cm	nad 190	nad 185	nad 185
teža ob premiranju	kg	nad 600	nad	nad 550
mleka v 100 dneh	kg	1800 in več	2000 in več	2500 in več

Ob ocenjevanju smo obiskali 69 rej in pozitivno ocenili 120 krav prvesnic, in to:

TZO	štev. krav A + AP	Ocenjeno krav prvesnic	%
Braslovče	136	13	9,5
Gotovlje	113	3	3
Petrovče	134	12	9
Polzela	130	21	16
Prebold	104	10	10
Šempeter	149	21	14
Tabor	56	6	11
Trnava	147	22	15
Vransko	124	12	10
KZSD	1093	120	11

Vse ocenjene krave – prvesnice seveda niso odlične, vendar v zadovoljivem povprečju, enako kot je zadovoljivo povprečje 11 % krav prvesnic za celotno kmetijsko zadrugo. Rejci sami so bo ocenitvi videli, kakšne ocene so njihove krave prvesnice dobile in so seznanjeni z rejskimi cilji v govedoreji, ki jih želimo doseči. Sicer pa premija 400.000 din, ki jo prejme rejec za pozitivno ocenjeno prvesnico, tudi nekaj pomeni.

Jože Šabjan

KORISTNI VITAMINI – A, B, C, D

Štiri osebne kvalitete nekega strokovnjaka lahko imenujemo z vitamini: vitamin A je sposobnost, vitamin B je vera, vitamin C je karakter in vitamin D je disciplina.

Vitamin A

Človek ne more dobro opravljati dela, če zanj nima sposobnosti. Formalna šolska izobrazba je temeljna metoda, s pomočjo katere razvijamo naše znanje in sposobnosti, ki pa jih lahko razvijemo na veliko načinov. Usposabljanje na delovnem mestu je ena pot, druga pa se kaže v nadaljnjih izobraževalnih programih. Strokovni tisk in revije so nam v veliko pomoč. Za strokovnjaka je zelo pomembno, da ime željo po izobraževanju. Če si ne prizadevamo spoznati kaj novega, nekaj, kar se nam zdi vredno, začnemo stagnirati.

Vitamin B

Ta lastnost je pri strokovnjaku neprecenljive vrednosti. Zelo redko jo bo kdo dosegel, če ne verjame v to. Strokovnjak bo uspešen le, če zaupa v svoje sposobnosti. Spoznanje, da nismo popolni, nam zmanjšuje preveliko samozavest. Zaupanje v naše sodelavce je bistvo učinkovitega delovanja vsake organizacije.

Vitamin C

Značaj lahko opišemo s celo vrsto dobrih lastnosti, ki jih lahko občudujemo pri nekem človeku. Strokovnjak more

biti nekdo, ki zanesljivo skrbi za to, da je neko delo opravljeno. Strokovnjak je torej zanesljiv, stabilen in zaupanja vreden človek. Oblikoval naj bi ga čut za občutke drugih ljudi.

Vitamin D

Lastnost, ki dopolnjuje strokovnjaka, je disciplina. Strokovnjak navadno nima ob sebi osebe, ki bi mu gledala preko ramen in ga opozarjala na izpolnjevanje nalog. To je človek, ki varuje svoje visoke kvalitete in je neodvisen od tega, kaj počno njegovi kolegi. Je sposoben oceniti svoje sposobnosti, je nanje ponosen in je srečen ob dobro opravljenem delu.

Ljudje, ki naj bi se ukvarjali s spremembami v kmetijstvu, naj bodo na eni strani pospeševalci sami, na drugi strani pa osebe, ki jih je treba prosvetiliti. Zdi se, da je naslednji stavek vreden, da si ga v miru preberete: NOVA IDEJA NI NIČ POSEBNEGA, PA TUDI V STARIH IDEJAH NI NIČ SVETEGA.

Povzeto po reviji Sodobno kmetijstvo

od uspešne oplodnje in vzreje žrebet. Tu često nastopajo problemi, ki so posledica slabih plemenskih kobil (dednost), napačnega načina reje (način reje in prehrane), nepoznavanja spolnega ciklusa kobil in občasne površnosti rejca.

Kobile se po anatomskih in fizioloških lastnostih rodil v mnogočem razlikujejo od drugih živalskih vrst. Zanje pravimo, da so sezonsko poliestrične, kar pomeni, da se gonijo le del leta v pravih tritedenskih presledkih. Ta ugotovitev velja za pretežni del kobil. Manjše število kobil, ki so v vzornih rejah in primerno prehranjene se goni tudi izven spomladanskega časa, ko so najugodnejši pogoji za oplodnjo in vzrejo žrebet. Konjerejci imajo težave pri doseganju 70 %-ne oplodnje zaradi objektivnih težav odkrivanja pojatve in trajanja pojatve (4 do 9 dni). Podobno, kot se pojavlja težava pri odkrivanju tihih pojatev krav v intenzivnih rejah, so individualne razlike tudi pri žrebni kobilah. Izostreno oko rejca odkrije zunanje znake pojatve po pogostem scanju, »bliskanju« z otečenimi sramnicami, pogostem dviganju repa, grebenju s prednjimi nogami, ščipanju vihra drugim konjem in pogostejšim rezgetanjem. Opisani znaki niso prisotni pri vseh kobilah in često pojatev mine brez sprememb v obnašanju. V takih primerih rejcem priporočamo testiranje kobil pri žrebcih v štiridnevnih presledkih. To nam omogoča, da bomo vsaj najkasneje pri četrti kontroli odkrili pojatev. Za tako akcijo so najprimernejši meseci april, maj in junij, ko so pojatev praviloma najkrajše in najpriljubitejše. Ko žrebec v pojatvi opravi prvi zaskok, kobilu praviloma vodimo k žrebcu vsaka dva dni do prvega odklanjanja žrebca. Ko

njerejci lahko tu grešijo s tem, da prenehajo voditi kobile v pojatvi. Znano je, da jajčece dozori konec pojatve in je le takrat možna oplodnja. Seme žrebca živi v rodilih kobile le do 48 ur in je oplodnja možna le do 12 ur po sprostitvi jajčne celice. Torej zaradi premajhne vztrajnosti rejca pride do pregonitve kobile in posledično tudi preobremenitve žrebcev (prazni zaskoki). Po pravilno opravljenih zaskokih je smotno voditi kobilu na kontrolo pregonitve. Ker traja od začetka prve do naslednje pojatve največkrat 21 dni, se kobilu vodi na kontrolo od trinajst do šestnajst dni po zadnjem zaskoku.

Rejci običajno brez večjih težav pripuščajo žrebne kobile deveti dan po žrebitvi. Kljub večji smrtnosti plodov ob takem načinu pripuščanja le-tega v strokovnih krogih še vedno priporočamo. Tako je treba obravnavati te kobile, ki po porodu ne kažejo nepravilnosti na rodilih – zastoj posteljice, izločanje nepravilnega izcedka ipd.

Strokovne službe se zavedajo pomena znanja, zato praviloma vsako leto organizirajo strokovni seminar za žrebčarje. Konjerejcem svetujemo, naj upoštevajo navodila žrebčarjev o poteku pripustov in v primeru potreb vodijo kobile na pregled k veterinarjem. Pri kobilah »jalovkah«, pri katerih ne uspe oploditev v spomladanskem času, bomo pozneje le izjemoma uspeli. Zato vsem lastnikom takih kobil svetujemo, da jim v tem času posvetijo dovolj časa in po potrebi omogočijo veterinarski poseg. Sestavni del ukrepov za doseg reproduktivnega cilja so tudi pregledi brejosti, ki jih veterinarski strokovnjaki opravljajo po desetem tednu brejosti.

Edi Staroveški, dipl. vet.

PRIPUŠČANJE KOBIL

Motorizacija močno izpodrinja konja kot delovno žival. Še vedno pa obstaja kategorija rejcev, ljubiteljev konj, ki vztrajajo pri reji te plemenite živali. Poleg zadovoljstva, ki ga rejci čutijo ob delu s konji, vidijo tudi ekonomski interes v prireji žrebet. Ta nova usmeritev ima za posledico zamenjavo konjev – kastratov z žrebniimi kobilami. Kljub velikemu padcu skupnega števila konj ni opaznega zmanjšanja števila letno pripuščenih kobil. V letu 1988 je bilo v SR Sloveniji pripuščenih skupaj 4861 kobil. Od tega v celjski regiji 890.

Razmnoževanje konj sloni z razliko od drugih živalskih vrst še vedno na naravnem pripustu. Umetno osemenjevanje je še vedno v fazi raziskav. Družbeno politična skupnost in strokovne

službe so zato dolžne skrbeti za zadostno število kvalitetnih žrebcev. Plemenjak lahko v pripustni sezoni od 15. februarja do 1. avgusta oplodi 35 kobil.

Ekonomika reje je odvisna predvsem

S poslovne skupnosti za hmeljarstvo:

HMELJARJI SO PROTI UVOZU NEUSTREZNO ŠKROPLJENEGA HMELJA

»Hmeljarji smo slovensko in jugoslovansko družbo velikokrat opozarjali na težave v hmeljarstvu. Razen minimalnih selektivnih kreditov za pravo hmelja in izvoznih stimulacij, ki pa se nenehno zmanjšujejo, nismo bili deležni posebnih ugodnosti. Posledica takšnega odnosa do te proizvodnje je, da je le-ta brez lastnega denarja in se v celoti kreditira z bančnimi sredstvi«, je povedal predsednik izvršilnega odbora Poslovne skupnosti za hmeljarstvo Slovenije, Jože Brežnik, na seji skupščine, ki je bila v drugi polovici maja.

Kot je poudaril, so hmeljarji ponovno zahtevali od pristojnih zveznih organov, da se ta proizvodnja uvrsti med proizvodnje – pšenica, tobak, koruza, ki so deležne selektivnih kreditov, in regresov za obresti. Sicer pa se hmeljarji zavedajo, da se bodo doma, še bolj pa v svetu kjer veljajo tržne zakonitosti, nujno morali vključiti v skupno evropsko tržišče. Po podatkih komisije Evropske skupnosti se je lani prideloval hmelj na 90.044 hektarjih od tega so ga članice IHB pridelovale na 62.264 hektarjih. Poleg tega so v državah, ki niso članice mednarodne hmeljarske zveze gojili hmelj še na 23.000 hektarjih. Od tega 15.000 hektarjev v Sovjetski zvezi, 5.000 ha na Kitajskem, 2.200 ha v Romuniji in 980 hektarjev na Japonskem.

kar pomeni, da se pri enakem hektarskem pridelku pridelajo dvojne količine alfa. Če se bodo te sorte močno razširile, bo prodaja sedanjih grenčičnih sort ogrožena.

Po ocenah je s temi sortami v svetu zasajenih že 7.000 hektarjev zemljišč in to v ZDA, Veliki Britaniji, Bolgariji, Franciji in Belgiji. Poleg tega pa bodo nemški hmeljarji v kratkem času zamenjali precej površin Brewersgolda z novimi sortami. Pri tem pa daje evropska skupnost izdatno finančno pomoč za zamenjavo hmeljarskih sort. Jugoslavija pa na drugi strani svoje proizvodnje ne štiti v nobenem pogledu. Zaradi povsem nenadzorovanega uvoza nekakovostnega hmelja se je prodaja na jugoslovanskem tržišču zmanjšala na 700 ton. Čeprav se hmelj uvažuje po kontingentih, je prišel iz Bolgarije v Jugoslavijo po

renčni si morajo hmeljarji prizadevati tudi za hitrejši razvoj.

»Vsi vemo, da je razvoj drag, a še dražje je biti brez njega,« je poudaril in predlagal polodstotni prispevek v razvojni stabilizacijski sklad, ki bi služil razvoju tehnologije, regresiranju sadilnega materiala in razpisu javnega natečaja za stroj za obešanje vodil.

V Poslovni skupnosti za hmeljarstvo še zaenkrat ne obetajo organizacijskih sprememb. Zato ne morejo ugoditi vlogi kooperanta Jožeta Četine iz Spodnjih Grušovelj, ki se v skupnost želi včlaniti neposredno in je tudi pripravljen sprejeti vsa določila samoupravnega sporazuma. Kot razlog je navedel, da v hmeljarski pogodbi s kmetijsko zadrugo nikakor ne morejo doseči znosnih ekonomskih odnosov. Kot je povedal Jože Brežnik, sedanja zakonodaja in določila samoupravnega sporazuma takšnega včlanjanja ne predvidevajo.

»V interesu vseh hmeljarjev je, da ostanemo še naprej enotna skupnost in je za to potrebno ne-

soglasja zgladiti in dokazati upravičenost sedanje organiziranosti. Pri tem je potrebno učinke skupne proizvodnje zadruga – kmet upoštevati dolgoročno in vsestransko« je zaključil.

PODELILI SO KIPCE HMELJARJA

Na letošnji skupščini so podelili štiri kipce hmeljarja dolgoletnim in zaslužnim delavcem v hmeljarstvu. Prejeli so jih: **Kristijan Bobovnik**, dolgoletni direktor Export-importa, **Fedor Pirkmajer**, bivši direktor Styrije, **Žarko Žigon**, generalni tajnik Poslovne skupnosti za hmeljarstvo Slovenije in **Veljko Križnik**, bivši direktor Kombinata Hmezad in trenutno predsedujoči v Združenju hmeljarjev Jugoslavije.

Mleka zdaj preveč

V mlekarneh so se še pred nekaj leti hvalili, za koliko so povečali prirejo in odkup mleka. Zdaj so mlekarji zaskrbljeni, kako in kam ga prodati.

Uvoženo mleko in mlečni izdelki so cenejši od domačih, po nekaterih podatkih je Jugoslavija na tujem kupila v prvih štirih mesecih 10 milijonov litrov mleka in še 20 milijonov litrov mleka predelanega v izdelke in mleko v prahu. Mlečni izdelki iz slovenskih mlekarne so za 30 do 35 odstotkov dražji od tistih iz drugih republik, tudi po slovenskem mleku, čeprav je kakovostnejše, ni več tolikšnega povpraševanja, ker je predrago. V skladiščih slovenskih mlekarne je preko 250 ton masla, ustavlja se prodaja sira. Presežki mleka znašajo že od 40 do 45 odstotkov odkupljenih količin. Kam torej z zalogami, ki se vse bolj kopičijo?

V celjski mlekarni so se zaenkrat še dobro znašli. Prodaja mlečnih izdelkov je sicer padla za 14

odstotkov, konzuma prodajo 20 odstotkov manj, toda večjih zalog nimajo. Nimajo jih predvsem zaradi izvoza viškov v sosednjo Avstrijo. Po pet petindvajsetisoč litrskih cistern odpeljejo Avstrijci preko meje vsak teden, odvisno pač od viškov.

In kaj si od tega lahko obetajo rejci? V Mlekarne obljublajo, da bodo odkupili vse oddane količine, čeprav je med ljudmi slišati, da nad odpiranjem novih zbiralnic niso navdušeni. Rejci lahko tudi pričakujejo, da bodo zaostriili kvaliteto, cene pa najbrž tudi ne bodo sledile stroškom, kar sicer ni odvisno le od Mlekarne. Bomo torej čez leto ali dve spet ugotavljali, da zaradi nesopamentne kmetijske politike rejci oddajo premalo mleka?

Irena Baša

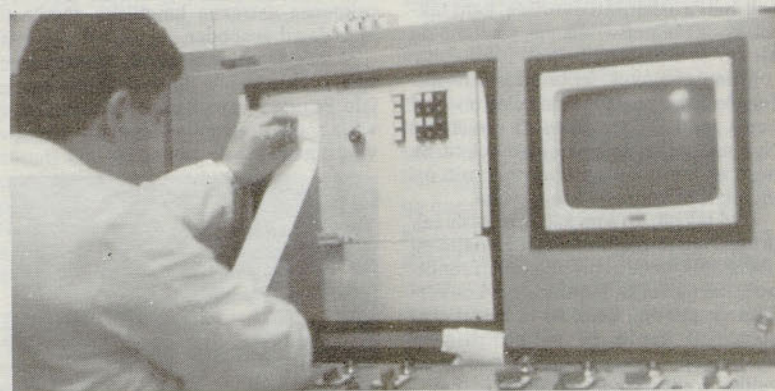

V primerjavi z letom poprej so se površine povečale za 2.769 ha, od tega so največ v Združenih državah Amerike. Po ocenah je bil povprečni pridelek 1.340 kilogramov na hektar oziroma skupni 120.600 ton kar je 2.076 ton več kot leta 1987. Skupni pridelek alfa smol je bil lani nekoliko nižji, predvsem zato, ker so se povečevale površine aromatičnih sort, ki pa vsebujejo nižji odstotek alfa smol.

Kot je povedal Jože Brežnik, se na svetovnem trgu še naprej zaostčujejo pogoji kakovosti in kupci zahtevajo hmelj škropljen po »ameriškem škropilnem programu«. Pojavljajo se nove vrste hmelja, super alfa sorte, ki imajo visok odstotek alfa smol, med 12 do 13 odstotkov,

kooperacijah in seveda brez vednosti hmeljarjev. Zato se slovenski hmeljarji zavzemajo za zaščito domačega hmelja tudi s prelevmani, poleg tega pa mora biti uvožen hmelj zaščiten tako, kot to od nas zahteva svetovni trg. Po besedah Jožeta Brežnika smo lani v Sloveniji pridelali 3700 ton hmelja, kar je 500 ton manj kot leta 1987. Ob tem je bila kakovost zadovoljiva, le količino primesi bo potrebno še zmanjšati. Zato je predlagal spremembo 16. člena pravilnika o prevzemanju hmelja po katerem naj bi se hmelj nad pet odstotki primesi izločil kot manjvredno blago, medtem, ko bi se dva odstotka primesi še tolerirala.

Da bomo doma in v svetu konku-

Odkar so v Celjski mesninih opremili zorilnico trajnih izdelkov z računalnikom, so skrbni, da bodo izdelki zoreli v nepravilni vlagi in zraku, odveč. Pred nekaj meseci so priključili na računalnik še zadnjo enaindvajseto komoro in tako jim vlago in toploto zraka ureja računalnik s celotnim programom ciklusa zorenja. V tej Hmezadovi organizaciji namenjajo precej denarja za posodabljanje opreme in bodo že v prihodnjih mesecih nabavili elektronsko tehtnico za klavnico. Obračuni klanja bodo tako preciznejši in sprotni. Med pomembnimi tehnološkimi novostmi bo tudi strojnica za hladilnico, ki bo ena najsodobnejših pri nas. Nastavljanje kompresorjev bo programirano glede na potrebe in od tega si obetajo precejšen prihranek energije.

Slabemu kmetu nihče ne bo dal denarja za pokrivanje izgube . . .

Od hvale in besedne podpore še nihče ni »ratal« debel in kmetom takšno početje le bore malo koristi. Za svoje meso in mleko dobijo plačano manj kot pridelovalci družbenega sektorja. Kot je prepričan Milan Rigl, kmet iz Poljčan, bi morali čimprej narediti križ čez delitev kmetijstva na družbeni in zasebni sektor. Takole pravi: »Če bo kmet slabo gospodaril, mu jutri nihče ne bo prinesel denarja za pokrivanje izgube, rubež bo prišel in bo še ob tisto, kar je prigospodaril s svojimi rokami.«

Milan je med vzornimi kmeti Kmetijske zadruge Slovenska Bistrica, kjer so mu zaupali tudi predsedovanje tamkajšnjemu združenemu svetu. Njegova domačija stoji na robu Poljčan in vsi gospodarski objekti so novi. Pred manj kot dvema desetletjema je začel kmetovati s štirimi hektarji zemlje, danes jih ima deset. O tem je takole razlagal:

no. Koristi od tega ni nobene in je popolnoma vseeno, v katerem razredu si zavarovan, na koncu se odločbe ne bodo bistveno razlikovale,« se jezi Rigl.

Podobno je z davčnimi olajšavami za kmete, takšne, kot so, obstajajo le na papirju. Gospodar je prepričan, da je za tovrstne vloge škoda časa. Takole pravi: »Nekaj časa smo pisarili vloge za

Milan in Minka Rigl iz Poljčan

»Penzijo bi že moral dobiti, če bi preštel vse ure dela. Najprej sem postavil piščančji hlev za 15 tisoč brojlerjev. Stara domačija je bila v strnjenem naselju, zato sem ga moral postaviti tukaj, kjer danes stojita še hlev za pitance in hiša. Poleg tega smo zgradili še silose – stolpe, ki pa so prilagojeni terenu in so v bistvu nižje kot hlev. Vse še ni gotovo, manjka še strojna lopa in pa seveda ureditev okolice. Z ženo Minko si najbolj želiva asfaltirati dvorišče, kajti takrat, ko je obilnejše deževje, pridemo do hlevov le z najvišjimi škornji.«

Milan je človek, ki bi bil ves nesrečen, če bi ne imel ničesar poleg obdelovanja zemlje. Toda glede na vse slabše čase mu počasi že zmanjkuje poleta. Še posebej, ker niti pri piščančih in niti pri pitancih ni velikega kosa kruha.

»Od takrat, ko sem začel, je zaslužek pri piščančih realno manjši za najmanj trikrat. Nič bolje ni pri pitancih. Trenutno je še najboljša računica pri konverziskem pitanju, kajti, če bi moral sam obnavljati čredo, bi se pri drugem vhlavljanju že razpolovila, ker so teleta veliko predraga,« je prepričan.

Meni, da je v kmetijstvu vse postavljeno na glavo in preteklo bo še nekaj vode, da bo na pravem mestu. Zato se je Milan brez pomišljanja pridružil podružnici kmečke zveze, ki je bila na njihovem območju ustanovljena pred kratkim. Od njenega delovanja veliko pričakuje, saj se mora po njegovem urediti še socialna politika v kmetijstvu.

»Ta je popolnoma na psu. Poglejte, vsa leta plačujem za pokojninsko-invalidsko zavarovanje največ, kar je mož-

zmanjšanje davka, toda od olajšave včasih ni ostalo ničesar, če bi odštel stroške za papir in koleke.«

»Vse le ni tako slabo,« pravi. »Sedaj, ko je zemlja dobila realnejšo ceno, jo kmet lahko kupi brez večjih težav.« Še do nedavnega si je tamkajšnji kombinat lastil predkupno pravico in kmet je le s težavo prišel do obdelovalne zemlje.

»Kupoval sem najslabšo zemljo, toda z izdatkom gnojenjem je le-ta postala primerna ustrezna kmetijska zemlja,« je razlagal gospodar.

V začetku maja bi morali travo že posilirati, toda vreme jim je pošteno naganjalo. Pa ne samo to. Bali so se, da bo Dravinja zopet prestopila bregove in bo trava primerna le še za nastilj.

»Trenutno je še najboljša računica pri konverziskem pitanju

Vsako leto Dravinja vsaj enkrat poplavlja in nastaja velika škoda. Kot je povedala Minka, je njenemu najmljašemu sinu silno všeč, ko se gasilci vozijo s čolni in med njimi njegov oče, ki je že trideset let aktiven gasilec.

Z obiska pri Riglovih je ostalo še nekaj stvari v beležnici, ki pa niso tako

zelo povezane s kmetovanjem. O Milanovem pripovedovanju, kako so se v Poljčanah lotili farne polžev, o Minkinem potovanju v Izrael, o njenem najstarejšem sinu Primožu, ki je odličen šahist, in Mateju, ki je presrečen, samo da je v bližini traktorja ali na njem.

Marjana Natek

Delo, ki se razlikuje od vsakdanjega, pa je vendarle vsakdanjik

Če se odpeljete iz Ljubljane z mestnim avtobusom številka 11 do končne postaje, pridete v Zalog. V Zalogu je JATA Hmezad Skupne službe, ima dva hleva, kjer vzrejajo perutnino. Oba hleva sta dolgi zgradbi brez oken in s številnimi izpušniki zraka. Na zunaj popolnoma nezanimiva in pusta. Dokler ne stopiš v notranjost, si težko predstavljaš, da premoreta toliko življenja. Več tisoč glava perutnina deluje kot vršec ansambel, saj vsaka »kura vleče svojo struno«. Za bežnega opazovalca je lahko to zanimivo, vendar čez daljši čas postane moreče. »Toda človek se vsega navadi,« pravi Veronika.

Vera Jaklin – Veronika opravlja delo perutnarke. Sama skrbi za približno 4000 glav perutnine, včasih pa tudi še za enkrat toliko. Hlev je razdeljen na dva dela in zaposluje dva delvaca, ki pozorno skrbita tretjino dneva za zahtevne živali. Delo vsekakor zahteva celega človeka.

Kako vse to zmorete, Veronika?

»Če je človek navajen delati, potem problem izgine,« se takoj glasi njen odgovor.

Veronika dela že 29 let v Zalogu, toda doma je iz Štajerske, iz Benedikta. Kot kmečki otrok je občutila, kaj pomeni trdo delati, kar pa seveda ni bilo dovolj. S triindvajsetimi leti je odšla s trebuchom za kruhom, kakor sama pravi, in dobila službo pri Hmezadu. Doma niso imeli denarja, da bi se lahko izučila kakšnega poklica, zato ima dokončano le osnovno šolo. Ker pa ima rada živali in zna z njimi delati, ji poklic ni breme.

Ko Veroniko prvič zagledaš, ji ne bi nikoli presodil, da ima že petdeset let, zato sem bila prav začudena, ko mi je dejala, naj se pogovorim z mladimi, češ da so bolj zanimivi.

Povprečen pogin so štiri glave perutnine, kar Veronika pojasni, da ni tako veliko. Največkrat je vzrok pogina kanibalizem – živali se med sabo skljuvajo. Nevarno je, če se med živalmi pojavi bolezen salmonela, saj se lahko okuži tudi človek. Takrat je potrebno takoj ukrepati. Veronika v tem primeru uporabi mazilo v črni tubi in namaže obolelo perutnino. V akcijo pa stopijo tudi živinozdravniki, ki so tam zaposleni.

Po začetnem opravlilu – pobiranju jajc sledi nastiljanje z žagovino. Pobrana jajca, ki jih Veronika pobere 3 krat na dan, nato naloži v komoro za plinjenje. V komori se jajca plinijo 20 minut s pomočjo formalina in na takšen način razkužijo. Tako razkužena jajca je potrebno zložiti na voziček in prešte-

ti. Veronika se je pritoževala, da jih ta dan ni veliko. Jajca so zdaj zamenjena v valilnico v Zadobrovo.

Žive rjave oči izdajajo Veroniko za pristrčnega in živahnega človeka. Mimogrede omeni, da se najraje ukvarja z vnuki, potem pa se hitro zavihti na lesene stopnice in preseje krmilo za perutnino. V jašek za krmo je iz zgornjega nadstropja napeljan žleb, po katerem prihaja krmilo vanj. Na njem je gosto pletena mreža, katero Veronika premika s hitrimi gibi rok. Hrano za živali nato natrosi na krmilni trak, ki poteka vzdolž hleva, za to poskrbi dvakrat na dan. Za takšno število perutnine sta potrebna skoraj dva krmilna jaška, ki »držita« 400 kg.

Veronika Jaklin

Osem ur na dan preživeti z več tisoč glavo perutnino res ni mačji kašelj, saj delo poteka tudi v slabem zraku. »Delo je naporno, toda opravljam ga pošteno,« mi je zanosno zatrdila Veronika. Je zelo prijazna ženska in sodelavci jo imajo radi. Sama pravi: »Nisem rojena za kreganje.«

Drugače preprosta ženska, mati in gospodinja rada kaj zanimivega prebere in se lepo obleče. Ponosna je na svoje delo, čeprav nosi ruto in delovni plašč, ki jo zavarujeta pred umazanijo in prahom. In tako najin pogovor zaključiva z ugotovitvijo, da biti umazan od poštenega dela ni sramota.

Lea Kveder

O ZALIVANJU LONČNIC

Rastline so in vse bolj postajajo nepogrešljiv svet naših domov. Najpogostejše vprašanje ob nakupu lončnic je: »Kako pa naj to in ono rastlino zalivam?« Zavedamo se, da je od pravilnega zalivanja odvisno njeno uspevanje. Vendar pa ni recepta, po katerem bi lahko rastline zalivali nekatere vsak dan, druge na tri dni, ostale vsak teden enkrat.

Na potrebo po vodi vpliva več dejavnikov. Prvi je vrsta sama. So rastline, ki so velik porabnik vode (npr. azaleja, hortenzija, flamingovec), v primerjavi z njimi pa kakteje in druge lončnice potrebujejo zelo malo vode. Rastline, ki zahtevajo visoko zračno vlažnost, zelo težko gojimo v sodobnih stanovanjih. Pozimi suh zrak izsušuje liste in samo zalivanje ne zadošča. Takrat naredimo ponavadi usodne napake, ko rastlina začne kazati znake venenja, ki pa jo v želji, da bi ji pomagali še izdatneje zalivamo in rastlina propade. Rastline, ki zahtevajo visoko zračno vlago, z lonci vred vložimo v vlažno šoto, nato poleg zmernega zalivanja skrbimo za primerno zračno vlažnost tako, da večkrat dnevno rastline orosimo z razpršilci.

Večina rastlin poleti potrebuje razmeroma velike količine vode, pozimi pa jih zelo malo zalivamo. Take so pelargonije, fikus, monstera, scindapsus, asparagus. Nasprotno pa zahtevajo pozimi cvetoče rastline prav v tem času, še posebej, če so na toplem, razmeroma veliko vode (azalea, flamingovec). V dobi mirovanja, ki je znana pri večini rastlin, zalivanje močno omejimo. Namen takega ravnanja je dvojen: rastlinam preprečimo, da bi v zanjo neugodnih rastnih pogojem (prehladno, premalo svetlobe pozimi) razvija neugledne male liste (fikus, monstera), ali pa jih s tem prisilimo k cvetenju (božični kaktus, sobna kala, amarilis). Mlade rastline, ki imajo malo listne mase in malo korenin, zalivamo malo, med tem ko velike, dobro prekoreninjene rastline močneje zalivamo. Po presajanju rastlino najprej temeljito zalijemo, da dosežemo stik stare in nove zemlje oz. korenin in zemlje. Nato zalivamo zmerno.

Na vprašanje, ali zalivam od zgoraj ali v podstavek, je odgovor lahko različen, čeprav vemo, da v naravi »bog zaliva z vrha«. Pomembno je, da ob zalivanju enakomerno prepojimo vso zemljo, kar je morda lažje z vrha, saj potem voda sama steče navzdol. Nekatero rastlino so občutljive na močenje rastlinskih delov, posebej čebulnice in gomoljnice, ali pa sobna vijolica, ki zameri, če ji zmočimo liste s hladno vodo, še posebej, če je vijolico že pred tem ogrelo sonce. To zameri nam pokaže z rjavimi pegami na listih, ki se sicer sčasoma popravijo, če tudi mi izboljšamo naše zalivanje.

Zalivanje v podstavek pa ima drugo slabo lastnost – često privede do gnitja korenin. Redke so rastline, ki lahko brez škode dlje časa stojijo v vodi (cyperus). Na splošno moramo stoječo vodo v podstavku, ki je rastlina ni porabila v 30 minutah, izliti iz podstavka ali okrasnega lončka.

Praviloma je najbolje rastlino temeljito zaliti s postano vodo, potem pa (po potrebi) nekaj dni sploh nič. Nato zopet temeljito zaliti, vendar je nujno vselej odstraniti odvečno vodo iz podstavka. Nekatero rastlino (primule, fitonije) nam s svojim venenjem same pokažejo, kdaj potrebujejo vodo in nam potem kmalu pokažejo svojo hvaležnost z lepo napetimimi listi.

Če vsak dan po malem zalivamo, se lahko zgodi, da je vlažna samo površina lonca, znotraj pa rastlina trpi sušo. Suša pri koreninah lahko zelo škoduje rastli-

ZELJE – DOPOLNILNA DEJAVNOST

Pridelovanje in kisanje zelja je na ilirskobistriškem območju že tradicionalno, staro že vsaj stoletje. Zato ni naključje, da so stari zeljarni pred približno petimi leti dodali še novo na Žabnici, jo dozidali in tako postali največji v Sloveniji, z zmogljivostjo 1200 ton svežega zelja. Pred kratkim so zaposlili tudi živilsko tehnologinjo Tatjano Rolih.

Sprva je bila programerka kmetij, pri tem pa je naletela na vprašanje, kako zagotoviti majhnim kmetijam dodaten dohodek, in zdaj se že leto dni ukvarja zgolj s pridelavo zelja. Zdaj je to, kot pravi, pač edina poljščina, ki zagotavlja nek dohodek, zato se kmetje zanjo tudi kar precej zanimajo.

»Smo zadruga majhnih kmetov, povprečni stalež živine je od 2 do 6 glav, zlasti v hribovitih predelih, za več tu ni možnosti, zemlja je razdrobljena, zgrešena politika osemdesetega leta s krmiljenjem iz vreče nam je dala le velike hleve, nekateri sploh niso bili vseljeni, površin za pridelavo krme pa ni. Pospeševalca za sadjarstvo nimamo, žal ga tudi ne potrebujemo, čeravno je bilo brkinsko območje znano po sadjarstvu – saj ga oživljamo, a gre počasi. To poljščino pridelujejo tudi polkmetje, čiste bi pri nas menda lahko preštel na prste ene roke.« Zdaj prideluje zelje za združno kisarno 40 kooperantov na 23 hektarjih. V načrtu imajo 1000 do 1200 ton, kolikor ga potrebujejo, prva leta so ga namreč morali dokupovati še v Savinjski dolini. Tradicija kisanja se namreč ne nanaša na združno kisarno, temveč le na zasebnike. Trije pridelovalci imajo še zdaj svoje zeljarne z zmogljivostjo od 20 do 60 ton in oskrbujejo predvsem reški trg. Seme in sadike si pridelajo kooperantje sami. Marca posejejo seme na setvenice, junija presajajo, pobiranje pa se začne konec septembra in traja mesec dni. To je namreč območje za pozne sorte zelja za kisanje, za zgodnje sorte pa sodelujejo s Koprščino, da lahko nekaj skisajo že julija. Sami se pridelovanja zgodnjih sort ne nameravajo lotiti.

Sprva so kmetje pridelovali zgolj varaždinsko zelje, pred štirimi leti pa so začeli z nizozemskimi hibridi firme Bejo. Semena firme ROYL SLUIS šele preizkušamo. To so bele sorte zelja, ki jih zahteva evropski trg, z velikimi pridelki in manjšim pridobitkom kislega zelja. V zeljarni si bolj želimo varaždince, ki ima večji pridobitek, čeravno skraj za pol manjši pridelek kot hibridi.

Ilirskobistriška zeljarna oskrbuje Slovenijo prek podjetja Mercator Sadje – Zelenjava in drugim pridelovalcem kisle zelenjave ne hodi v »zelje«.

nam (rjavenje listnih robov, venenje, odpadanje cvetnih brstov, odpadanje cvetja in listja) šotne mešanice zemlje, ki se močno izsušijo, stežka spet namočimo, ker vode sploh ne sprejemajo. V takih primerih lonca z rastlino namočimo v vedro vode za toliko časa, da prenehajo izhajati zračni mehurčki. Takrat je gruda prepojena z vodo. Nato postavimo lonček tako, da lahko odteče odvečna voda in nadalje redno oskrbujejo rastlino z vodo.

Irena Vizjak

Tatjana Rolih: »Že leta je bila naša pomanjkljivost pakiranje. Vse do lani smo prodajali zelje le v 25 kilogramskih plastičnih sodčkih, letos pa smo začeli zelje in repo pakirati v polkilogramske vrečke. Pakiramo tudi zeljne glave za sarme. V polnilni liniji za vrečke odmerjamo zelje in zelnico. Ti stroji so novi, posodobljamo se, le polnilna linija v bazene je še ročna. Nekateri menijo, da je naše zelje preslano, to pa sodi k zasebni tradiciji, solili so nekoliko več, da je bilo zelje obstojnejše.«

skus se ni obnesel, so pa ugotovili, da je sveže rdeče zelje zelo trpežno za skladiščenje.

»Rdeče zelje kisajo v Varaždinu, vendar ga, kot kaže, naš trg ni vaju. Pač pa se kaže zanimanje za repo, ki smo jo začeli poskusno kisati na našem območju, pa je še ne pridelujemo. Kmetje se nekoliko obotavljajo zaradi zahtevnejše tehnologije pridelovanja in veliko ročnega dela, zato jo kupujemo v Cerkljah na Gorenjskem.«

S prodajo zadnje čase ni težav. Včasih so bile, zato je tudi pridelava upadla. A Tatjana upa, da so pogodbe sklenjene s kooperanti, dovolj spodbudne, da kakovostnega zelja za pridelavo ne bo primanjkovalo. Tatjana je doma s kmetije in se je za študij odločila sama. Ne, ni ji svetoval oče, čeprav je tudi sam zaposlen v kmetijski zadrugi. Vsekakor bo zdaj vztrajala, čeravno se je pri odločitvi, kot pravi sama, malce zmotila.

Uspehi pa kažejo, da se verjetno ni. Nada Podlogar

Tatjana Rolih

Hibridi so, čeprav tehnološko zahtevnejši in občutljivejši za bolezní, bolj odporni proti suši, kar se je še posebej pokazalo lani. Tako kmetom svetujem po dve sorti z različnimi lastnostmi, suša nas udari vsako drugo leto in lani je zmanjšala pridelek kar za polovico. Da bo pridelovanje enakomerno, bo potrebno namakanje.

Malo pridelovalcev ima tudi svoje dobre strani, z vsakim posebej je moč predelati strokovna vprašanja, ki so pri pridelovanju zelja dokaj zahtevna, suša nas udari vsako drugo leto in lani je zmanjšala pridelek kar za polovico. Da bo pridelovanje enakomerno, bo potrebno namakanje.

Malo pridelovalcev ima tudi svoje dobre strani, z vsakim posebej je moč predelati strokovna vprašanja, ki so pri pridelovanju zelja dokaj zahtevna, suša nas udari vsako drugo leto in lani je zmanjšala pridelek kar za polovico. Da bo pridelovanje enakomerno, bo potrebno namakanje.

Lani so se poskusili tudi s kisanjem rdečega zelja, vendar se je izkazalo, da je zelo občutljivo, pa tudi barva je bila po kisanju sila neprivlačna. Morda je bila kriva za močno barvo tudi suša. Po-

ŠENTJANŽEVO

Spoznanje, da je sonce doseglo svoj vrh navidezne nebesne poti in dan začne zopet pojenjati, je prvotnega človeka vsako leto navdajalo s tesnobo, strahom za obstoj. V svojem preprostem mišljenju je menil, da more s čarnimi, magičnimi sredstvi ohraniti soncu njegovo moč in mu jo celo pomnožiti.

O kresu so žgali kresove, kajti ogenj naj soncu ohrani moč.

Skrivnostne moči, ki jih hranijo rastline, je človek spoznal že v davnih časih. Dognal je njihove zdravilne lastnosti, pripisovati jim je začel magično moč. Rastline kresnega časa so bile orlova praprota, kresnice ali marjetice, ki so kot podoba sonca in jih sedaj imenujemo šentjanževke ali kresničevje, z belimi, metlastimi razcvetji. Prvo mesto gre praproti, ki slovi kot čarobno zelišče po vsej Evropi. Čarobno moč ima zlasti praprotno »seme«. Kdor ga nevede nosi s seboj, je drugim ljudem neviden in razume, kaj se pogovarjajo živali. Svojo moč ima praprota samo v kresu. Njeno seme dobiš le tedaj, ko cvete in zori, na kresno noč, opolnoči ali samo hip o polnoči. Vse to kaže, da so od nekdanj vedeli marsikaj, tudi to, da praprota nima semena.

Povzeto iz knjige: Domača zdravila

KAKŠNI SO MEDČLOVEŠKI ODNOSI?

Živimo v času, ko prihajajo medčloveški odnosi vedno bolj v ospredje. Kakšrnakoli kriza izzove svojo večno žrtev – človeka, še posebej takrat, ko se le-ta bori za svojo existenco. Zato še kako velja tisti rek, ki pravi: »Dobro finančno stanje, dobri odnosi.« Ali bo izjema tudi tokrat potrdila pravilo?

Povprašali smo uslužbence Hmezadovih članic v Žalcu, kakšni so medčloveški odnosi v njihovi DO?

LUCIJA MIKLAVC – obračun OD DSS Golding Gostinstvo-turizem:

Medčloveški odnosi med samimi delavci so dobri, med vodji in delavci pa so slabi, saj je prisotno podcenjevanje in prevelike razlike v OD. Seveda bi odnosi lahko bili boljši.

ANDREJ ŠPORIN – direktor, Hranilno kreditna služba kmetijstva in gozdarstva Žalec:

Glede na to, da sem sedaj na drugem položaju, se naši medčloveški odnosi niso spremenili, ostali so enaki kot prej, torej dobri.

Smo razmeroma mlad kolektiv in se dobro razumemo.

Narobe je, ker delavci gledajo direktorja le skozi plačo, vendar pa je to odgovorna funkcija, ki te spremlja 24 ur na dan.

Problem ni v tem, da ima direktor preveliko plačo, temveč da imajo delavci premajhne.

IDA JURETIČ – Denarno kreditni posli za vse članice Interne banke:

VSE ZA TEHNOLOŠKE LINIJE TEKOČIN

Ljubljanski Inženiring, ki posluje v sklopu Hmezadovega Export-importa, si je po petih letih poslovanja v tej organizaciji pridobil reference po vsej državi. S šestnajstimi redno zaposlenimi obvladuje obdelavo trga, izdelavo projektov, organizacijo nabave opreme, montažo in zagon obratov pri tekočinah v prehranbeni industriji. Vodja Inženiringa Pavel Stojan je o njihovem delu povedal tole:

»S skupino izkušenih projektantov pripravljamo tehnološke linije za predelavo mleka, mlečnih izdelkov, piva, vina in sokov in CIP postaje. Ves tehnološki del gre skozi naše roke in imamo srečo, da smo v stalnem stiku s svetom in tako lahko priporočamo najnovejše dosežke na tem področju. Pomemben del naše dejavnosti pomeni zastopanje proizvajalcev opreme za prehranbeno industrijo, kar pomeni nudenje zaključenih tehnoloških linij in pa hiter prenos novosti. Zastopamo švedski Alfa Laval, ki je vodilni proizvajalec tovrstne opreme. Med pomembnejšimi so še Pure pack, proizvajalec opreme za polnjenje mleka, sadnih sokov in vina, ter firma Hackman MKT, proizvajalec opreme za proizvodnjo sira. V kooperaciji že dobavljamo tudi domačo opremo.

V sodelovanju z Alfa Lavalom obvladujemo tudi primarni del proizvodnje mleka. To pa pomeni tudi enostavno in stalno oskrbo z domačimi deli.«

m. n.

Medčloveški odnosi v vašem kolektivu so dobri. Vsak odgovarja za svoje delo, kar pa je pogoj za dobro razumevanje.

Osebnostnim težavam in tudi velikih razlik med generacijami ni. Kakšni bodo medčloveški odnosi, je velikokrat odvisno od mentalitete in izobrazbe ljudi.

NIKO VEBER – programer izobraževanja Hmezad DSSS:

Odnosi so zelo korektni, ker so ljudje kooperativni, pripravljeni sodelovati. Sicer pa so medčloveški odnosi področje, ki zahteva temeljitejšo analizo. Če je organizacija pravilna, so tudi odnosi v redu.

MARJAN OBLAK – klepar, Strojna, TOZD Proizvodnja kmetijske mehanizacije:

Moj odnos do delavcev je kolegialen in enakega mi vračajo. Družni nas ista stroka, delo.

Tudi do vodilnih ljudi imamo dobre odnose. Normalno pa je, da včasih tu in tam kaj »zaškriplje«.

SILVESTER KOTNIK – strojni ključavničar, Strojna, TOZD proizvodnje kmetijske mehanizacije:

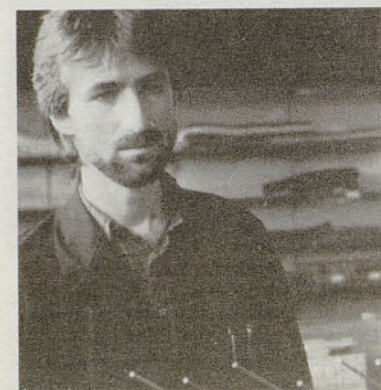
Odnos vodilnih do delavcev je slab, preveč se gleda na neposredno proizvodnjo premalo pa na njihovo organiziranje. Potrebno bi bilo posvetiti več pozornosti novi tehnologiji. Med samimi delavci so odnosi dobri, še posebej s starejšimi, ki nam radi pomagajo, saj imajo več delovnih izkušenj.

Lea Kveder

Blagovnica Agrina Žalec

Televizorja vam ne bodo le prodali...

Za dober sprejem televizijskega programa potrebujete ustrezne antene. Toda kakšno izbrati, kako in kje jo montirati, da bo slika pravšnja? Vsa ta vprašanja pa bodo od-

več, če se boste odločili za nakup televizijskega sprejemnika v Agrini blagovnici v Žalcu, kjer dobro vedo, da v tem primeru že zdaleč ni dovolj blago le zaviti in zaračunati. Še posebej za to, ker ljudi, ki bi znali narediti ustrezne meritve in montirati antene, pač ni na vsakem koraku. V žalski blagovnici imajo za vse to specializiranega prodajalca Janeza Kadivnika. Nanj se lahko obrnete po nasvet tudi v primeru, ko želite antenski sistem le zamenjati ali dopolniti.

m.n.

IMENOVANJA

Delavski svet Hmezada je imenoval **dr. Borisa Skalina** za direktorja Hmezadovega Inženiringa.

xxx

Danijela Rinca, podpredsednika PO Hmezada, je delavski svet imenoval za člana poslovnega odbora PPS Konzorcija za kmetijstvo pri Ljubljanski banki.

xxx

Tone Petek, diplomirani ekonomist, vodja razvojnega oddelka v Hmezadu, je v aprilu uspešno opravil strokovni izpit o ekonomskem vidiku priprave investicije. Izpit je potekal pred komisijo republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo, ki deluje pri zveznem centru za izobraževanje tovrstnih delavcev. Čestitamo!

PISANI VRTILJAK

DAN, KI GA NE MOREM POZABITI

Bil sem star šest let in živel pri babici, saj sta bila oba starša ves dan v službi. Drugi razlog pa je bil ta, da sem hodil v malo šolo, ki je bila vedno popoldne.

Bilo je v ponedeljek popoldne, ko sem ravno prišel iz šole. Pri babici je bilo vse tiho, ni bilo ropota posode, ki daje občutek, da je to tvoj dom; ni bilo nasmejane-ga babičenega obraza pri vhodnih vratih, ki mi je zmeraj povedal, da me ima rada. Vstopil sem z mislijo, da je šla k sosedu. Zagledal sem jo, kako je z glavo med rokami naslonjena na mizo. Čudno se mi je zdelo, saj ni nikoli takole zaspala. Mislim, da me vleče za nos in sem jo rahlo sunil. Kot prazna vreča je padla po klopi. Ustrašil sem se, stekel k sode-dom in začel vpiti, da je babica mrtva. Sosed je planil izza mize in stekel v našo hišo, jaz pa za njim.

Še prej je naročil ženi, naj kliče v bolnišnico po rešilni voz. Kmalu je pripeljal in beli moške so babico naložili v rešilca. Jaz sem sedel pod orehom in moje misli so tavale, tavale... Prebudil sem se v postelji. Najprej sem planil v kuhinjo, kjer sta oče in mati vsa zaskrbljena sedela ob kavi. Spraševal sem, kje je babica. Šele sedaj sem se spomnil, kaj se je zgodilo.

Misli sem imel zbegane in polne strahu, kaj bo sedaj. Imel sem občutek, kot da sem izgubil nekaj, brez česar ne mo-

rem živeti. Bila je sredo, ko smo šli na obisk babici. Sedela je na postelji in zrla skozi okno. Planil sem k njej, srce mi je prešinil žarek neizmerne sreče. Dolgo sem bil v njenem objemu in tiho jokal, a ne zaradi žalosti, to so bile solze sreče. Ves čas obiska sem ji pripovedoval, kako sem skrbel za njeno muco, psa in kokoši, pa da nisem pojedel potice, ki jo je dan prej spekla, kot sem vedno naredil prej, prihranil sem jo zanjo.

Naslednji dan je prišla domov. Bil sem srečen, kot da bi našel rudnik zlata. Bil pa sem tudi v skrbeh, ali je še tako zdrava, kot je bila prej. Pomirila me je in rekla, da naj nič ne skrbitim. Kasneje, zvečer, ko sva skupaj sedela za mizo, mi je povedala, zakaj je morala v bolnišnico. Povedala mi je, da so ji zdravniki rekli, da ni dobila pravih tablet, zato se je onesvestila.

Še vedno se z veseljem, pa tudi žalostjo v srcu spominjam tega dogodka. Z veseljem zato, ker je bila zopet zdrava, z žalostjo pa zato, ker vem, da bi, če bi morda prišli samo nekaj minut prepozno, lahko ostal brez babice.

Uroš Zorenč, 8. b, Vransko

REKLI SO:

Ivan Debelak, direktor Agrine:

»Agrina je v svojem razvoju veliko storila, zato smo lahko delavci Agrine na ta razvoj ponosni. Kljub težki gospodarski situaciji smo se znali prilagajati in povečevati tržni delež. Vedeli smo, da bomo uspevali le z delom, znanjem in poštenimi poslovnimi odnosi. To je bil tudi osnovni motiv, ki nam je ustvaril veliko zaupanje in prispeval k napredku. Ko smo pred leti prevzemali kompleks Novo Celje, so še bili pomisleki. Veliko je bilo takšnih, ki so mislili, da Agrina brezglavo prevzema veliko breme. Danes se vsak član kolektiva Agrine zaveda, da je prevzem Novega Celja dobra rešitev za nadaljnji razvoj Agrine in za ohranitev kulturne dediščine. Pri oživiljanju kulturnega spomenika nismo ostali osamljeni. Pomoč nam nudi širša družbena skupnost in nekatere gospodarske organizacije. Novo Celje postaja iz dneva v dan lepše, poslovno živahnije in nam je zato vedno bolj pri srcu. Agrina se je v kratkem obdobju, brez dosedanjih integracijskih procesov razvila v urejeno srednje veliko podjetje z dobro kadrovsko strukturo. Zahvaljujoč znanju in delavnosti nam uspeva večati fizični obseg poslovanja kljub gospodarskim težavam in padcu kupne moči.«

Hmeljar

Postali so HMEZADOVCI

Maja so sklenili delovno razmerje naslednji delavci.

V Kmetijstvu Žalec – TOZD Latkova vas so se zaposlili: **Marko Grašinar**, kmetijski delavec; **Josip Kočet**, kmetijski delavec; **Janko Kos**, inženir kmetijstva; in **Stanislav Premužič**, kmetijski delavec.

V TOZD Kmetijstvo Petrovče: **Oazim Bufaj**, kmetijski delavec; **Tahir Gaši**, kmetijski delavec; **Sonja Kroflič**, kmetijski tehnik; **Vilko Podveržan**, avtomehanik; **Branko Selič**, diplomirani agronom; **Ferat Tetaj**, kmetijski delavec; **Melita Volavšek**, kmetijski tehnik; **Isuf Zegaj**, kmetijski delavec.

V Tovarni krmil sta se zaposlila: **Jože Smodej**, avtoelektrikar; in **Darko Zupanc**, pomožni delavec.

V Hramu Šmarje se je zaposlil: **Marko Amon**, kmetijski tehnik.

V Kmetijski zadruzi Ilirska Bistrica: **Milena Tominc**, diplomirani agronom; v Celei **Miron Nadvidovski**, administrator; in **Florjan Sedminek**, kuhar; v Strojni Žalec, tozd Grames **Vojko Erjavec**, v Agrini-tozd Veleprodaja **Mirko Svub**, **Dušan Ekselenski**, **Andrej Krenker** in **Ivan Lujanac**, v tozd Sadeks **Manja Vizovišek**, TOK Mega **Anton Savognani**, v DS Skupnih služb pa **Tomaz Zakonjšek**.

V Kmetijski zadruzi Drava: **Jelka Geršak**, Kmetijska delavka, **Kristina Palko**, kmetijska delavka, **Marjan Jeršič**, skladišni delavec in **Pavla Plazl**, natararica. V Export importu: **Milan Verdenik**, vodja DE komercialna, **Vlastimir Despotovič**, komercialna dela, in **Zoran Veljkovič**, pripravnik.

DROBIŽ

V začetku maja je tozd Grames, ki še posluje v okviru Strojne Žalec, začel odkopavati jalovino v Durdeviku pri Tuzli. Zaenkrat so s tamkajšnjim rudnikom sklenili pogodbo za odkop 500 tisoč kubičnih metrov jalovine in bodo z deli končali do septembra. S temi deli bodo zaslužili okoli 6 milijard dinarjev in pričakujejo, da bodo pogodbo po izteku obnovili. Ker je v mejah naše republike vse težje dobiti tovrstno delo, so marca prevzeli tudi odkop jalovine v rudniku Kakanj.

m. n.

xxx

Kot vse kaže, je na vidiku še ena ustanovitev hranilno kreditne službe. V Hmezadovi Agrini niso zadovoljni z obrestovanjem hranilnih vlog Hranilno kreditne službe Žalec, ker se zavzemajo za realno obrestovanje, torej po velikem R. S. tem bi Agrina dobila dodaten vir za financiranje svoje dejavnosti. Z aktivnostmi za ustanovitev so že začeli in delavski svet je dal v javno razpravo: samoupravni sporazum o ustanovitvi in statut ter sprejel sklep o razpisu referenduma. To bo že drugi izstop iz Hranilno kreditne službe Žalec, kjer so do nedavnega združevale denar za osebne dohodke skoraj vse članice Hmezada. Šmarski Hram je izstopil med drugim tudi zaradi previsokih obrest.

xxx

Klasična, odstotna kalkulacija pri določanju plačilnih pogojev je preživela in zato je pri sklepanju poslov na tri do štiri mesece dobro vedeti, kakšne plačilne pogoje postaviti, zato je Tone petek, vodja razvojnega oddelka v Hmezadu, izdelal metodologijo in pripravil predavanje o tem. S praktičnim izračunavanjem je razložil in dokazal, da je pri poslu še kako pomembno postavljati ustrezne plačilne pogoje, kajti še tako na videz dobra razlika v ceni se lahko izide s slabim rezultatom. Predavanja se je udeležila le desetin ljudi, čeprav so bili valjeni »vsi odgovorni«.

Izgleda, da se premalo zavedamo, da nam lankoinflacija in obresti z nekaj slabo sklenjenimi posli požro če sicer ne velike akumulacije. Kot je izračunal Tone Petek, bo inflacija konec leta že nad 1400 odstotkov, če seveda ne bo hitrejša in višja, kot je bila aprila.

-m.n.

xxx

V drugi polovici leta bodo v Tajfunu na Planini pri Sevnici začeli izdelovati ohišja za krožne žage za zahodnonemškega partnerja. V začetku leta so podpisali pogodbo o dolgoročnem sodelovanju in letno bodo izdelali okoli 20.000 ohišij.

KOLIKO SE IZOBRAŽUJEMO?

V Jugoslaviji se direktor podjetja izobražuje poprečno eno uro na leto, Nemci, na primer, ki že tako ali tako veliko vedo, pa celih štirinajst dni v letu. Raziskave so pokazale, da so šolanju bolj naklonjeni direktorji uspešnih firm.

Solidarnost mladih združnikov

Člani aktiva mladih združnikov iz Tabora znajo zavihati rokave, kadar je potrebno, in delovnih akcij se udeležujejo skorajda polnoštevilo. Prvo nedeljo v maju so izkoristili za napeljavo vodil in zapikovanje vrvice v hmeljišču Breznikove domačije v Črnem vrhu nad Taborom. To delo je za mlade Taborjane že tradicionalno, saj to počno že peto leto zapored. Delo jim je šlo dokaj hitro od rok in dvajset parov rok je spravilo žičnico v red v dobrih dveh urah. Ta solidarnost še največ pomeni Breznikarjevi mami, ki bi s sinom to težaško delo zelo težko opravila. Sicer pa to ni edina akcija mladih združnikov, priskočili so že pri pripravi drv prav tako na eni od kmetij v Črnem vrhu in pa pri zemeljskih delih pri večnamenskem domu Partizana, na katerega tudi sami že težko čakajo.

Hmeljar

Mirko je čez cesto zagledal veliko izložbo. Lepo je razsvetljena in v njej je mnogo igrač. Sredi igrač stoji deklica in se rahlo smehlja. Stekel je na drugo stran ceste in se od strani približal izložbi. Zazdelo se mu je, da je prava, živa punčka. Saj je obrnila glavo in spregovorila.

»Dober večer!«

»Dober večer,« je odgovoril Marko in naslonil glavo na mrzlo šipo. Oči so mu obstale na lepi deklici, ki je imela črne lase, velike modre oči in krilo iz rdečega žameta; obuta je bila v bele čevljičke. Okoli nje je bilo vse polno igrač: avtomobili, žerjavi, konji, tigri in levi. Videl je, kako je deklica odprla drobna usta in rekla:

»Pobič, čigav si?«

»Leskarjev!«

»In kdo si ti?«

Punčka je zmajala z rameni.

»Hm, jaz pa sem igrača.«

»Potem nisi živa?« se je začudil Mirko.

»Živa? Seveda sem živa! Kadar se pogovarjam z otroki, sem živa. Za odrasle pa sem čisto navadna punčka iz cunja.«

Mirko je gledal in premišljeval. V mislih je še enkrat ponovil punčkine besede. Nato pa je rekel:

»In ti ni prav nič dolgčas v tej izložbi?«

»Niti najmanj. Kar poglej, koliko imam prijateljev! In do včeraj sem imela tudi brata.«

»In kam je šel tvoj bratec?«

»Kam, to bi tudi jaz rada vedela. Prišla je neka debela ženska in rekla: Tegale fantka bom vzela. Doma imam punčko, pa se bo z njim igrala. In prodajalka je vzela fantka in ga položila v veliko škatlo. In zdaj sem sama.«

Mirku se je zdelo, kakor da se je naglani k njemu in ga tiho vprašala:

»Kaj pa ti, imaš sestrico?«

»Ne, nimam je.«

»Nikoli nisi imel sestrice?«

»Imel sem sestrico. Majdica ji je bilo ime. Potem pa je zbolela in umrla.«

»Jaz sem tudi Majdica!« je vzkljnila deklica v razsvetljeni izložbi.

»Majdica!« je ponovil Mirko.

»Da, jaz sem Majdica in ti si moj bratec!« je čebljala punčka in Mirku se je zdelo, da je rahlo zaplesala.

»Ti si moja sestrica?« je še enkrat vprašal.

In punčka se je nagnila k njemu in mu odgovorila:

»Tako je: jaz sem tvoja sestrica in ti si moj bratec!«

Mirko je kar zavriskal od sreče. Ponudil je Majdici roko in jo popeljal na sprehod. Tekala sta po travnikih, med hmeljišči in gozdovih, poigrala sta se z mlinčki ob bistrem potoku. Tekla sta v trgovino, si tam kupila veliki tablici čokolade in se sladkala. Gledala sta se in veselo kramljala.

»Mirko, koliko si star?« je vprašala Majdica.

»Deset let sem bil včeraj. In ti?«

»Jaz bom jutri pet.«

»Voščim ti za peti rojstni dan!« je vzkljnil Mirko in podaril Majdici košček čokolade.

»Jaz pa tebi za desetega!« je zaščebetala Majdica in podarila Mirku dva koščka čokolade.

Nato je bilo, kakor da sta oba stekla čez cesto in se ustavila ob veliki izložbi. Zdaj je Mirko zaslišal materin glas.

»Celo uro te že iščem in kličem, tebe pa od nikoder!«

Mirko se je še enkrat ozrl v razsvetljeno izložbo.

Punčka je že stala na prejšnjem mestu.

Mirko je vso pot molčal. Vse njegove misli so bile pri sestrici Majdici. Še zmeraj jo je držal za roko, gledal v njene modre oči, ji gladil rdečo žametasto obleko, ji kodral dolge črne lase in čistil kot sneg bele čevljičke.

Naslednji dan je moral v trg po kvas. Predno je stopil v trgovino, je stekel k izložbi. Komaj pa se je postavil pred veliko steklo, ga je pekoče zbadlo v srcu.

Sestrice Majdice ni bilo več.

Z rokami si je zakril obraz, se naslonil na mrzlo šipo in tiho zaihtel.

»Moje sestrice Majdice ni več...«

Tako je govoril in jokal. Še enkrat je odprl objokane oči in še enkrat boleče zašepetal:

»Ugrabili so mi sestrico... Razbojnik!«

Pozabil je na kvas, pozabil vsa materina naročila. Na vso moč je tekel domov, tam pa se je zaril v posteljo in je jokal, kakor je jokal takrat, ko mu je umrla prava sestrica.

Drago Kumer

– Tovariš sekretar, imate dva televizorja?
– Imam.
– Ali je res, da imate dva avtomobila?
– Imam.
– A je res, da imate dve stanovanji?
– Imam.
– A je res, da imate dva vikenda?
– Imam.
– Kaj pa dve partijski knjižici? Ju imate?
– Ne, čemu mi bi. Imam eno partijsko knjižico.
– No, pa bom vam jaz dal svojo, da boste še knjižici imeli dve...

XXX

– Koliko ljudi pa dela v tem oddelku?
– S šefom vred 32.
– To se pravi, da brez šefa 31?
– Motite se. Kadar šefa ni, nihče ne dela.

XXX

Mama, našla sem nekakšnega robota, s katerim me najbrž vara...

XXX

V obupu je začela tudi država piti. Državljanom kri!

Skozi množico problemov se mercedesi še vedno odlično prebijajo.

Kmalu bomo imeli tri Hranilno kreditne službe. Nekateri so namreč trdno pripravljeni, da je takšno kupčkanje korak v našo skupno bodočnost.

XXX

Hmezadove zastave še vedno ležijo v omarah. Zla usoda jih je doletela zgolj zato, ker ni nikogar, ki bi jih obesil. Predlagamo da se ob novem zaposlovanju te naloge ustrezneje opredelijo...

XXX

Hmezad in žalska Nama se vse očitneje spogledujeta. Mi pa čakamo na informacije, ki jih bo o tej zadevi objavil dnevni tisk...

XXX

Skoraj dve desetine delavcev iz Montane, ki je od novega leta dalje enota Strojne Žalec, si bo moralo pridobiti ustrezno izobrazbo. Pri vsej popolnosti je prišlo do drobnega spodrsrlaja, delavca z ustrezno izobrazbo so prerazporedili kar na manj zahtevno delovno mesto.

XXX

Tudi tistim, ki so vajeni maratonskih sej, se je zdela seja šempetrskega združnega sveta predolga. Kakšna naj bi bila letošnja hmeljarska pogodba, so premlevali kar do zgodnjih jutranjih ur.

XXX

S slavnostno sejo delavskega sveta Agrine so zadnje dni aprila proslavili dan Agrine. Ta dan ni izbran kar tako, pred trinajstimi leti so namreč odprli blagovnico, ki je bila začetek razvoja današnje Agrine. Za vsak primer pa niso povabili nikogar od predstavnikov tiska. Kaj se ve...

XXX

Na zadnji seji delavskega sveta so ostro obsodili pisarje slovenskega »alternativnega« tiska o kmetijskih zemljiščih. Treba je pisati strokovno, so poudarili nekateri. Upamo, da boste takšen prispevek lahko zasledili v katere od naslednjih števil Hmeljarja. Do zaključka redakcije ga nismo dobili, čeprav smo ga glede na grmenje upravičeno pričakovali. Tako bomo v naslednji številki ubili kar dve muhi na en mah... Nekaj črnila bomo porabili za pisarijo o uspešnem delovanju zemljiškega oddelka.

XXX

Od naših članic ni prispela niti ena pripomba k osnutku programa aktivnosti za vsebinsko preobrazbo Hmezada. Zato smo rok »zamaknili« za pol leta in vsi verjamemo, da bodo začeli pametni predlogi kar deževati.

XXX

Ob vseh kvalifikacijah poznamo v Hmezadu tudi diskvalifikacije. Tisti, ki nismo zaposleni v Agrini ali v Kmetijski zadruzi, imamo diskvalificirano obrestovanje hranilnih vlog. Pa se ne jezimo preveč, saj nam ob teh plačah tako ali tako nič ne ostane.

XXX

Nekaterim članom uredniškega odbora bomo za njihovo veliko »zalaganje« podelili posebna priznanja. Saj je znano, da medalja nikoli ne »trofi« pravega...

XXX

Čas je že, da nehamo zamrzovati denar v beton, so skelnili v eni od naših članic. In: začeli so pripravljati še manjkajoče dele projekta.

Štoklji sta prileteli in naredili gnezdo na dimniku Exportove kurilnice. S šibami in ostalim materialom, ki je potreben za gradnjo gnezda, so skorajda čisto zaprle dimnik in tako povzročile nekaj skrbi kurjaču Emilu Delakordi. Tisti najbolj radovedni pa smo se splazili na streho, da smo ju lahko gledali bolj od blizu.

Tale kiosk v stari mlekarni v Medlogu, v katerem je bil nekoč vratar, ne služi več svojemu namenu. Obiskovalec dobi ob njem neprijeten občutek, saj v njem ni nikogar, ki bi ga lahko napotil k temu ali onemu. Po logiki bo šel do prvih odprtih vrat, in če potem še v pisarnah ni nikogar in je vse odprto... Malo nosu je treba imeti, da prideš do naslednjih vrat, kjer pa sta dva delavca. Nerodna reč, morate priznati. Boljšega predloga, kot zaklepiti pisarne in odstraniti kiosk, kjer vsak pričakuje vratarja, pravzaprav nimamo. Predrago bi bilo za peščico ljudi, ki delajo v stari mlekarni koga še dodatno zaposliti.

Hmezad DO STROJNA TOZD GRAMES po sklepu delavskega sveta z dne 3. 4. 1989 razpisuje

JAVNO DRAŽBO

1. Stanovanjska hiša, Pongrac št. 96

– koristna površina 116,93 m²
– pravica uporabe na parc. št. 342 in 805/2 k. o. Pongrac v skupni izmeri 855 m²
izklicna cena
169.358.177 din

2. Stanovanjska hiša v Žalcu, Ul. Savinjske čete 7

– koristna površina 67,50 m²
– pravica uporabe na parc. št. 294 k. o. Žalec v skupni izmeri 346 m²
izklicna cena
186.986.219 din

3. Garaža v Žalcu, Efenkova ulica

– koristna površina 11,52 m²
izklicna cena
14.930.486 din

Izklicne cene so oblikovane na osnovi določil občinskega odloka o povprečni gradbeni ceni, veljavni v maju 1989. Pogodbena vrednost se bo povečala do dne sklenitve pogodbe skladno z gibanjem cen na drobno po podatkih Zavoda za statistiko SR Slovenije. Interesenti morajo pred javno dražbo plačati kavcijo v višini 10 % od izklicne cene na ŽR SKD Žalec 50750-601-19602 TOZD Grames ali pa na dan dražbe predložiti barirani ček.

Kupec mora plačati celotno kupnino v 30 dneh po končani dražbi. Plačano kavcijo štejeemo v kupnino. Rok za sklenitev pogodbe je 15 dni po javni dražbi. Neuspelemu ponudniku bomo kavcijo vrnili. Prometni davek po odmeri plača kupec.

Javna dražba bo 8. junija ob 12. uri v prostorih TOZD Grames v Žalcu, Ul. Ivanke Uranjek 1.

Ogled nepremičnine pod točko 1 bo istega dne od 8. do 9. ure, ogled nepremičnine pod točko 2 pa od 9. do 10. ure.

Interesenti lahko dobijo ustrezne informacije po telefonu 063 711-211 int. 13 v DO Strojna.

HMEZAD
KZ »Savinjska dolina«
Žalec

objavlja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osnovnih sredstev, ki bo 9. junija 1989 ob 12. uri, na upravi KZ »Savinjska dolina« Žalec, Žalskega tabora 1.

Prodala se bodo naslednja osnovna sredstva:

1. Počitniška prikolica IMV ADRIA 450 q z opremo, izklicna cena 9.000.000.– din

2. Knjižni stroj ASCOTA – izklina cena 200.000.– din

3. Fakturni stroj ROBOTRON, izklicna cena 200.000.– din

Prometni davek je vračunan v ceni.

Interesenti plačajo pred licitacijo varščino v višini 10 % od izklicne cene.

Ogled je možen 1 uro pred licitacijo na kraju licitacije.

OGLAS

Ugodno prodam hmeljsko sušilnico 9 m². Naslov v uredništvu.

Hmeljar

tel. št. 714-141

ZAHVALA

V teh žalostnih dneh, ko nas je zapustil naš

DRAGO CEHNER

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno ustno in pisno sožalje, za darovano prekrasno cvetje ter za tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebno zahvalo dolgujemo predstavniku krajevne skupnosti in ostalim govornikom za poslovilne govore, godbi Liboje in pevskega društvu Gomilsko za odpete žalostinke.

Vsem, ki ste bili z nami v teh težkih trenutkih, prisrčna hvala!

Žalujoča družina Cehner

V SPOMIN

V mesecu maju, polnem cvetja in lepote, smo se poslovili od Artvigove mame iz Trnave.

Pokojna Matilda Turk je bila rojena leta 1906. v Lahadnikovi družini, v bližini, kamor se je pozneje poročila. Ob kmetijskem delu je imela še smisel za lepoto, cvetje, urejenost in gospodinjstvo, pa tudi marsikatero misel je oblikovala v verz in kitico.

Njena starost je potekala lepo in mirno vse do predlanskega leta, ko jo je začela bolezen resno napadati. Sedaj počiva ob svojem možu, ki ga je izgubila že pred dolgimi leti.

Draga Artvigova mama, tam uživajte večno lepoto in mir, kar vse ste v življenju ljubili.

TZO Trnava

NAJBOLJ BRANE

KNJIGE

V MESECU

MAJU

ROMANI

1. Danielle Steel: Zdaj in na vekomaj
2. Danielle Steel: Razpotja ljubezni
3. Marie Louise Fischer: Ptiči ne pojejo opolnoči
4. Nikolaj Cimer: Netopir pod srajco
5. Paul Theroux: Obala moskitov

STROKOVNE KNJIGE

1. Anton Trstenjak: Biti človek
2. Srbija i Albanci
3. Janez Jezeršek-Sokol: Arhipelag Goli

PRIPOROČAMO

1. Mario Vergas Llosa: Kdo je ubil Palomina Molera?
2. Jurij Ritheu: Sanje v megli
3. zbirka BESTSELLER (dve kriminalki, ena fantastična pripoved, dve ljubezenski deli)
4. Zbolel sem – zdravstveni priročnik
5. Telo govori – bioenergija

PRAVILA HMELJARSKE ZADRUGE

Ta pravila nam je posodil Ivan Randl iz Griž. Iz Pravil razberemo, da je bila zadruga vpisana v zadrugi register z odločbo okrožnega sodišča v Celju 18. III. 1931, kasneje so bila pravila delno spremenjena.

Namen zadruga razberemo iz & 2.: Zadruga ima namen strokovno organizirati hmeljarje, vsestransko in povsod zastopati in braniti njihove interese ter izboljšati razmere svojih članov v gospodarskem oziru in sicer s tem:

1. da jih poučuje v pravilnem in umnem hmeljarstvu, v smeri kakovostnega pridelovanja hmelja,
2. da nabavlja zanje vse razne potrebščine in vnovčuje njihove pridelke,
3. da prevzema njihov hmelj, ga suši, žveplja in vklada ter prodaja bodisi na lastni, bodisi na njihov račun, pri vsem tem pa izključuje kar največ mogoče posredovalce med producenti in konsument,
4. da jih oskrbuje potrebna posojila, osobito na vskladiščeni hmelj,
5. da prireja po potrebi hmeljske razstave in vzorčne sejme itd.

Zanimiv je & 4, ki dovoljuje, da je lahko član zadruga samo tisti kmet, ki ima najmanj 500 sadežev ali pa je strokovnjak v hmeljarstvu in ki živi na ozemlju »Dravske banovine«. Izrecno je bilo prepovedano, da bi bil član zadruga tisti, ki se bavi s trgovino hmelja in s posredovanjem le-tega.

Zadrugi delez je znašal 20 din in se ni obrestoval.

Vsak član zadruga je moral najprej ponuditi ves pridelek zadrugi. Zaveza za-

PRAVILA

HMELJARSKE ZADRUGE V ŽALCU

REGISTROVANE ZADRUGE Z OMEJENO ZAVEZO

družnikov je temeljila na zakonu, ki je bil sprejet 9. aprila 1873!

Občni zbor je bil najmanj enkrat letno, razpis se je objavil v glasilu »Slovenski hmeljar«, ki je izhajal v Celju.

Itd., itd. Če povzamemo: tov. Randl nam je ohranil dokument, ki ima velik pomen za zgodovino hmeljarstva in zadrugištva.

Franc Ježovnik

Upokojili so se

Do konca aprila so se v Goldingu Žalec upokojile Terezija Čebulc, Zvonka Dobnik in Marija Divjak, v Celjskih mesninah pa Albin Pečnik, mesarski poslododja; Marija Perc, ekonomski tehnik, Danica Zajelšnik, telefonist in Rudi Ivankovič, vratar. V KZ DRAVA pa se je upokojila Zofija Gerdej.

DOBIMO SE NA ŠPORTNIH IGRAH

Športno rekreacijsko društvo Hmezada bo 10. junija 1989 privedilo športne igre Hmezada. V spomladanskem delu tekmovanj se bomo pomerili v košarki, kegljanju in streljanju. Zbirno mesto je v Športnem centru Žalec (pri osnovni šoli), ob 9. uri.

Hmeljar

Po sledih naših prispevkov HMELJARSKI MUZEJ POD EXPORTOVO STREHO

Na prste bi lahko prešteli prispevke v našem Hmeljarju, ki so koga spodbudili, da bi se oglasil ali kaj ukrenil glede tega ali onega. Zato smo bili še toliko bolj veseli odmeva na prispevek o hmeljarskem muzeju, ki je bil objavljen pred slabim letom dni. Da je muzej obsojen na propad, če se ne bo kmalu našel kdo, ki ga bo sprejel pod svojo streho ter ga dopolnjeval z ekspanati, smo zapisali. Potrkali smo na »hmeljarski ponos« in tako naprej...

V Hmezadovi članici Export importu so potem zavihali rokave in kar ni bilo narejeno že pred desetletji je bilo v roku slabega leta, z novim vodstvom so pač zapihali novi vetrovi.

Preseljevanja ekspanatov so se lotili v maju, ogled pa bo po napovednih možen že junija. Tako je muzej prišel tja, kamor še najbolj sodi. V vsej letni zgodovini pa je ga je doletela le usoda pastorka. Po ustanovitvi je bil nekaj let na žalskem Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo, nato so ga zaradi pomanjkanja prostorov preselili v Savinovo hišo v Žalcu in seveda pod okrilje občinske kulturne skupnosti. Največjim zanesenjakom, ki so bili pobudniki in glavni zbiratelji, je počasi zmanjkovalo delovnega zagona, skupnosti pa denarja za finančno podporo muzeja. Tako je bil ve-

činoma zaprt in le tisti »z nosom« so lahko prišli do ključa. Poleg tega se zbirka zadnjih pet let ni dopolnjevala, razen z vsakoletnim vezanim Hmeljarjem. Stara hmeljarska orodja so bila spravljena kar na prostem in so tako pospešeno propadala, kar je le še dokaz več, da nihče ni imel pravega posluha do tovrstno dediščino. Čeprav se z zeleno rožo pošteno pohvalimo in nas ne nazadnje po njej poznajo tudi izven meja.

Prepričani smo, da bo odselej drugače, kajti le tako se bo v muzeju zbral še dodatni material. To pa bo treba storiti hitro, sicer bo odpeljal zadnji vlak.

mn

Priznanja sindikata

Med dobitniki priznanj sindikata občine Žalec so bili tudi naslednji Hmezadovi delavci.

Srebrni znak sindikata sta prejela: **Marjan Kupec**, Kmetijstvo Žalec, in **Vlado Gorišek**, SOZD Hmezad.

Priznanja za delo: **Franc Gobjzdnik**, Kmetijska zadruga Savinjska dolina; **Stanislav Bališ**, Kmetijstvo TOZD Tovarna Krmil; in **Franc Škrabar**, Strojna Žalec TOZD PKM.

Prva nagrada Alenki Šteiner

Pri žrebanju nagrad za prvomajsko križanko so sodelovali Marjan Drobne, Iva Kveder in sestavljalce križanke Milan Dolinar. Izžrebali pa smo takole:

1. nagrada – **Alenka Šteiner**, Žalec, kolut drenažnih cevi.
2. nagrada – **Štefka Jurhar**, Pongrac, kolekcija mesnih izdelkov.
3. nagrada – **Srečko Vovk**, Planina, vreča krmil po izbiri.
4. nagrada – **Kristijan Puchmeister**, Žalec, kolekcija izdelkov Jata.
5. nagrada – **Vesna Gradišnik**, Žalec, strojček za varjenje folije.
6. nagrada – **Romana Lilija**, Šempeter, **Martina Kunštič**, Petrovče, Savinjski zbornik.
7. nagrada – **Štefan Kroneker**, Zreče, vezan Hmeljar 1988.

Izžrebancem iskreno čestitamo. Pokroviteljem križanke, Minervi Zabukovica, Celjskim mesninam, Jati Ljubljana, in Kmetijski zadrugi Savinjska dolina pa se zahvaljujemo za sodelovanje.

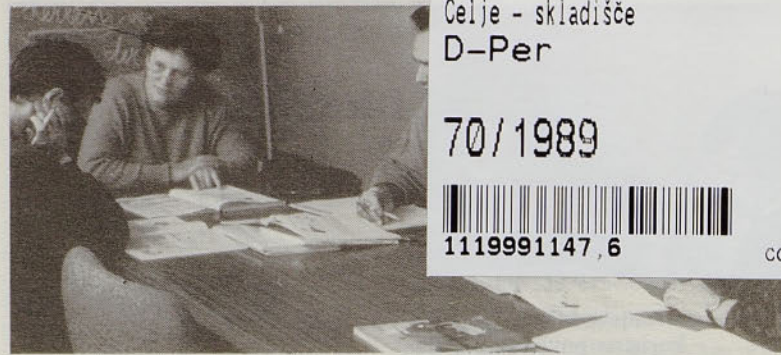
m.n.

IZ PRVE ROKE

PODROČNI CENTER INDUSTRIJSKIH PRODAJALN

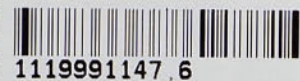
Vsaka članica bo sama odločala o pristopu in vlaganju denarja za regijski center industrijskih prodajal in vanj naj bi se vključevale še firme z ožjega in širšega območja. Delavski svet je zato podprl pobudo za nadaljevanje aktivnosti, za pridobitev dokumentacije in deleža ustanoviteljic. Lokacija za te prodajalne je predvidena ob izstopu z avtoceste v Arji vasi; gradnja bo fazna in na koncu naj bi bil to objekt s sedem tisoč kvadratnimi metri površine. V njem bodo najrazličnejše prodajalne z diskontom, prostocarinjska prodajalna, bančni servis, turistični biroji in gostinska ponudba. Z naložbo naj bi dobilo delo od 60 do 80 delavcev. Temelje naj bi postavili že pomladi prihodnjega leta, dela pa bodo po predvidevanjih zaključena konec leta.

V BESEDI IN SLIKI...

Celje - skladišče
D-Per

70/1989

1119991147,6

COBISS

Znanje je orožje, ki ga ne more požreti niti inflacija. Tega se v Celjskih mesninah dobro zavedajo in lani, v začetku šolskega leta, se je dvanajst zaposlenih začelo učiti nemškega jezika. Tečaj imajo trikrat tedensko po dve šolski uri kar v delovni organizaciji. Do maja je redno poslušalo nemščino sedem mesninarjev. Tale posnetek pa smo naredili v petek, na lep in sončen dan, tako da se je dobra polovica po izteku delovnega časa odločila kar za »špricanje«.

Še do nedavnega so v Tovarni krmil vagone in tovrnjake, naložene z žitaricami, razkladali ročno, ker je bilo dolgotrajno in seveda naporno. S tole razkladalno postajo so žitarice v dobrih desetih minutah že v silosih.

Do nove hmeljske sezone bo nared še eno nadstropje Exportovega skladišča hmelja v Žalcu. Pred dvema letoma so končali z gradnjo skladišča, v katero lahko spravijo okoli 2000 tisoč hmeljskih bal, kar pa še ne zadošča potrebam. Z dvakratnim povečanjem bodo hmelj lahko prej prevzemali in tako razbremenili večino proizvajalcev, ki prav tako nimajo ustreznih skladišč. Po končani naložbi bodo imeli v starem delu skladišča izključno bale, v novem pa prešan, že za tržišče pripravljen hmelj.

Hmeljar je začelo izdajati maja 1930. leta Hmeljarsko društvo za Slovenijo kot štirinajstrednik. Izhajal je do okupacije aprila 1941. Januarja 1946 je začel svoje poslanstvo kot glasilo Hmeljarske zadruge »Hmezad«. Sedaj ga izdaja delavski svet SOZD Hmezad Žalec.

Za obveščanje in strokovno delo med hmeljarji in delavci je Hmeljar prejel priznanje Zveze sindikatov Slovenije in Društva novinarjev Slovenije, Savinovo priznanje občine Žalec in priznanje Poslovnega združenja za hmeljarstvo, živinorejo, sadjarstvo in vinogradništvo »Styria« Celje – Maribor.

Predsednica uredniškega odbora: Marija Kroflič. Člani: Darko Simončič, Pavlina Glušič, Jožica Krajšek, Nives Jerman, Milan Kolar, Leopold Škafar, Bojan Podkrajšek in predstavnik Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo mag. Milan Žolnir. Uredništvo: Glavni in odgovorni urednik in novinar Marjana Natek.

Uredništvo je SOZD Hmezad, Ulica Žalskega tabora 1 v Žalcu, telefon (063) 714-141. Hmeljar izhaja enkrat mesečno v 5.500 izvodih. Tisk Aero Celje – TOZD Grafika.

Na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS Slovenije je oproščen temeljnega prometnega davka. Poštnina plačana v gotovini.

Glasilo SOZD Hmezad, ki združuje Kmetijstvo Žalec * Hram – Šmarje pri Jelšah * Kmetijstvo Ilirska Bistrica * Kmetijska zadruga »Drava« Radlje * Sadjarstvo »Miroslav« Petrovče * Vrtnarstvo Celje * Kmetijska zadruga »Savinjska dolina« Žalec * Inženiring * Kmetijska zadruga Slovenska Bistrica * Celjske mesnine * Mlekarna Celeia Arja vas * Hmezad export import Žalec * Strojna Žalec * Minerva Zabukovica * Golding Žalec * Agrina Žalec * Jata Zalog Ljubljana * Tajfun Planina * Interna banka Hmezad * Hranilno kreditna služba kmetijstva in gozdarstva Žalec, DS Služba pravne pomoči in Skupne službe SOZD Hmezad